Milliyet
ÇOCUK
21 Nisan 1980 ● Sayı:16 ● 20 Lira

Milliyet
ÇİZGİ-ROMAN
dergisi
armağan ediyoruz

Bir çizgi romanın tamamı
YEŞİL IŞIK

BÜYÜK YARIŞMA SONUÇLARI

BU HAFTA: RESİM

TEMEL REİS

İHTİYAR KEÇİ

SAFİNAZ ÇOK SİNİRLİ..
DOĞRU, DEMİN BAROMETREYE BAKTIM, İBRESİ AŞAĞIDA İDİ.. DEMEK Kİ, O BİLE SAFİNAZ'IN SİNİRLİ OLDUĞUNU ANLADI..

BU İHTİYAR KEÇİ EVE DÖNDÜ HA ?
BABAMLA BÖYLE KONUŞMAN DOĞRU DEĞİL SAFİNAZ...
HIH!

BUGÜN BABAMIN DOĞUMGÜNÜ.. NEDEN ONA BİRAZ NAZİK DAVRANMIYORSUN ?
?
BOŞVER!

HAKLISIN. BUGÜN HİÇ KAVGA ETMEYECEĞİM. HATTA ONA PASTA BİLE YAPACAĞIM..
BU ÇOK İYİ İŞTE!

İŞTE GELDİİİ!
DOĞUMGÜNÜN KUTLU OLSUN!
YAŞA!
eatures Syndicate, Inc., 1978. World r

PARÇALAYACAĞIM ONU..

TUTMAYIN BENİ..
SAKİN OL BABA
DOĞUMGÜNÜN KUTLU OLSUN İHTİYAR KEÇİ
BUD SAGENDORF
9-17

Milliyet
ÇOCUK
DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

21 Nisan 1980

1980 / Sayı 16 / Sıra 360

Sahibi:
Milliyet Yayın A.Ş. adına
ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Yönetmeni:
ÜLKÜ TAMER

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni:
GÜL ÖNET

Teknik Yönetmen:
MEHMET İLKORUR

Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları
Basın Sarayı
Cağaloğlu
İstanbul

Abone ve Satış için Başvuru Adresi:
MİLLİYET GAZETESİ
Satış Servisi
Cağaloğlu
İstanbul

Abone Koşulları:
1 yıl: 1014 TL
6 ay: 507 TL
Uçakla:
1 yıl: 1092 TL
6 ay 546 TL
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

Dizgi:
Milliyet Yayınları

Baskı:
Milliyet Ofset Tesisleri

Türkiye'de satış fiyatı:
20 TL
Kıbrıs'ta satış fiyatı:
25 TL

bizden size

SEVGİLİ çocuklar bu hafta içindeki bayramınızı yürekten kutlarız. Atatürk'ün, yarının büyükleri olan sizlere verdiği önem, bu 23 Nisan'la simgeleşmiştir.

Sizlere gereken ilgi ve özen gösteriliyor mu acaba? Genel olarak, ülkemizde çocuk denen olgunun fazla ciddiye alındığı kanısında değiliz. Anımsarsanız Çocuk Yılı'nın bitiminden sonra sizlere tek bir yılın çocuklara adanmasından yana olmadığımızı, tüm yılların çocukların olduğuna inandığımızı anlatmıştık. Aynı bakış açısından hareketle, şimdiye dek ülkemizde "Çocuklar için ne yapıldı, ne yapılmadı?" "Ve Ne Yapılmalı?" konulu bir açık oturum düzenledik. Halit Kıvanç'ın yönettiği bu açık oturuma bir anne, ve sanatçı bir yazar ve, gazeteci, bir yazar ve yayımcı, iki psikolog, bir eğitimci, bir çocuk öyküleri yazarı ve öğretmen, bir sahne — perde sanatçısı ve karikatürist, bir de içinizden bir kız arkadaşımız katıldı. Bu açık oturumun bir özetini gelecek saymızdan başlayarak size sunacağız. Sizler için bu değerli arkadaşlar bakalım neler önerdiler, meraka değer değil mi?

BÜYÜK yarışmamız sonuçlandı. Hepinizin gösterdiği büyük ilgi göğüslerimizi kabarttı, gözlerimizi yaşarttı dersek abartmamış oluruz. Bu denli yetenekli çocukların yetiştiği ülkemizin geleceğinden endişe duymanın yersizliği bir kez daha vurgulanıyor böylece. Bu hafta size resim

dalında başarı ödülü kazanan on arkadaşınızın adlarını ve yapıtlarını veriyoruz. Önümüzdeki haftalarda da, sırasıyla şiir, öykü ve karikatür dallarının başarılı yarışmacılarını tanıtacağız.

UÇURTMA Şenliğine ilgi gün geçtikçe artıyor. Size içtenlikle söyleyelim ki, bu şenliği büyük bir sevinçle başlatmış, ilgi göreceğini ummuş ancak bu denli büyük ve yaygın, çeşitli yaş kesimlerinden ilginin doğabileceğini aklımıza getirememiştik. Önümüzdeki iki hafta içinde size Uçurtma Şenliğinin nerelerde yeralacağını, uçurtma yapımındaki son öğütleri, şenlik için verilecek ödülleri, şenliğin nerelerde filme alınacağını vb. bilgileri aktaracağız.

Nice 23 Nisan'lara, birlikte ulaşmak umuduyla, hepinize sevgiler, esenlik dileklerimizi iletiriz. Sevgili çocuklar.

OKURUN SESİ

● **ŞEMSİ KOCAMAN** *(Mudurnu):* Dergimizi severek ve ilgiyle okuyorum. Çok beğeniyorum. Çizgi roman sayfasına daha çok yer ayırırsanız sevinirim.

● **ONUR BÜYÜKKALKAN** *(Elazığ):* Dergimizde belirli günler ve haftalar üstüne çeşitli bilgiler verirseniz çok sevinirim.

● **ŞEYDA İZGÜR** *(Adana):* Dergimizi ilgiyle izliyor ve beğeniyorum. Acaba Armağanlı Sorular'ı arttırabilir misiniz?

● **AHMET DEMİRCİ** *(Tekirdağ):* Dergimizi severek okuyorum. Harita, poster, ayrıca ülkeler ve hayvanlarla ilgili ansiklopedik ek verirseniz sevinirim.

● **BAYRAM BUĞDAY** *(Hatay):* Dergimizi severek okuyorum. Müzikle ilgili daha geniş bilgiler verirseniz sevinirim.

● **ALİ POLATBAŞ** *(Ankara):* Dergimizi severek okuyorum. Böyle bir dergi çıkardığımız için size ve dergide emeği geçenlere teşekkür ederim. Acaba derginizde pul köşesi açar mısınız.

UZAY ÇOCUKLARI

TEMBELLER ADASI

MUSTAFA

İŞTE VERE AYAK BASTIK!

ÇEVREDE OTLARDAN AĞAÇLARDAN BAŞKA CANLI GÖRÜNMÜYOR!

BELKİ DE YALNIZCA BİTKİLERİN YAŞADIĞI BİR YERDİR BURASI..

SİZ GENE DE DİKKATLİ OLUN!

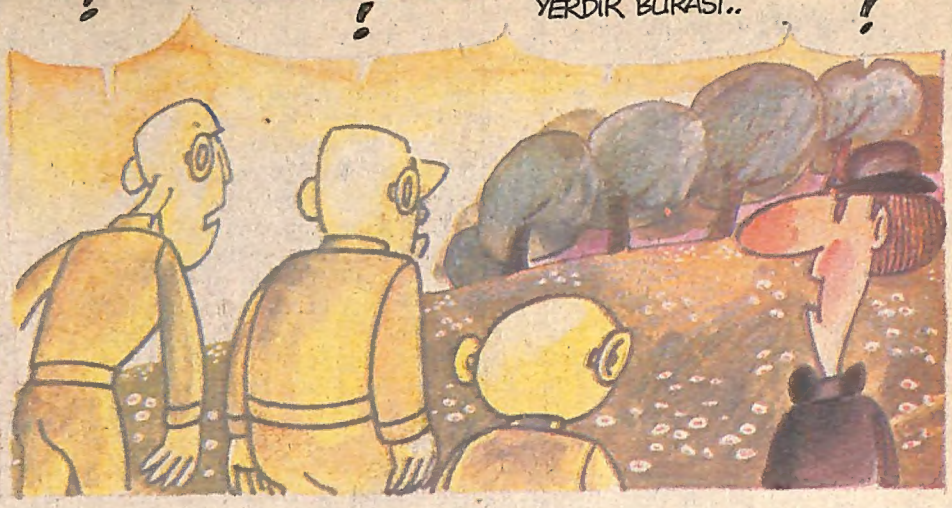

HAKLISINIZ SAYIN ŞEF... İNSANLAR YAŞIYORSA YURTLARINI SAVUNACAKLARDIR!

BUNU ÖNLEMEK İÇİN ONLARA DOST GİBİ DAVRANMALIYIZ...

OH.. BU SESLER DE NE?

BİR CANAVAR OLABİLİR...

HA-HA-HA! ŞURAYA BAKIN..

EVEEET AĞAÇLARIN ALTINDA İNSANLAR UYUYORLAR..

ONLARIN HORULTUSU BU...

BU YANA GELİN MADENE EN YAKIN YER ŞURADA...

ŞŞŞT! YAVAŞ OLUN UYANMASINLAR...

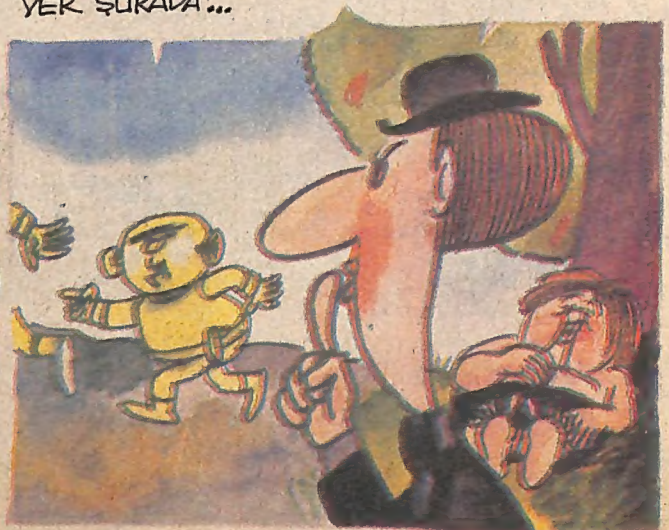

EN UYGUN YER BURASI SAYIN ŞEF..

İYİ... ÇOCUKLAR HEMEN KAZMAYA BAŞLAYIN..

SAATLERDİR ÇALIŞIYORUZ ÖLDÜM BİTTİM. MADENE ULAŞMAK ZOR. YARDIMCILARIMIZ OLSAYDI...

YARDIMCI MI? HIM.. ORADA UYUYANLAR NE GÜNE DURUYOR?

UYANIRLARSA BAŞIMIZ DERDE GİRER...

BU SAVAŞ DEMEKTİR SAYIN ŞEF!

DOĞRU.. SAYILARI NE KADAR AZ OLURSA OLSUN BİZDEN ÇOK-TURLAR...

BURASI YURTLARI. AMA BİR KAÇINI YAKALAYIP GETİREBİLİRİZ...

İYİ FİKİR, ÖTEKİLER UYANINCAYA KADAR İŞİMİZİ BİTİRİRİZ...

HAYDİ İŞ BAŞINA! EMREDERSİNİZ PATRON.

BAK, SUNA USULCA YAKLAŞIP AĞZINI KAPATALIM..

NE İNCE DÜŞÜNCELİSİN AĞZINI KAPATINCA BAĞIRAMAZ. BEN BUNU DÜŞÜNEMEZDİM..

YAKALA BACAKLARINDAN..

TAMAM. UYANINCA AMMA ŞAŞIRACAK..

GELDİK ŞEF.

ÖTEKİLERDEN UYANAN OLDU MU?

RUHLARI BİLE DUYMADI. HEPSİ DE MIŞIL MIŞIL UYUYOR..

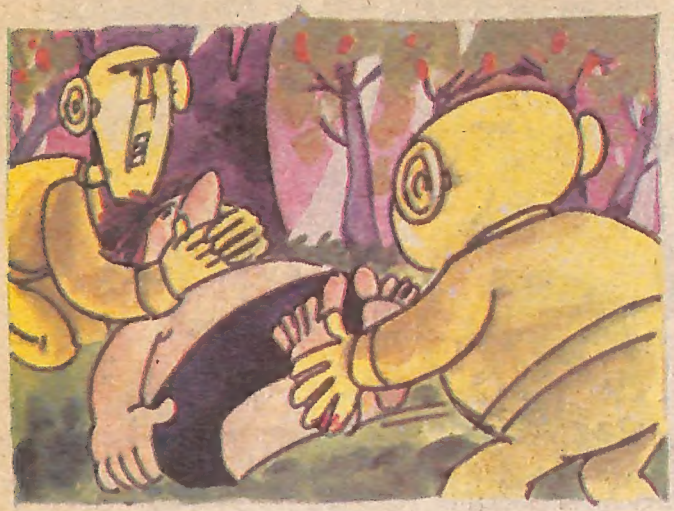

HAYDİ ASLAN KALK BAKALIM.. İŞE BAŞLAMA SAATİ GELDİ...

HOOORR! HOORR!

HEEYY! UYANSANA BEE...

UYANMIYOR ŞEF.. BU ADAM ÖLMÜŞ MÜ?

BAKSANA NEFES ALIYOR.. SANIRIM UYKUSU ÇOKAĞIR. BİR BAŞKASINI GETİRİN...

EMREDERSİNİZ ŞEF..

HEEY.. UYANSANA BE ADAM!

BÖYLE BERBAT BİR YERDE, BU KADAR RAHAT UYUYAN BİRİNİ İLK KEZ GÖRÜYORUM...

BİRİNİ DAHA GETİRİYORLAR. BAKALIM BU UYANACAK MI?

UYANMIYOR ŞEF... YOLDA DENEDİK... NE YAPTIKSA UYANDIRAMADIK. BU DA ONUN GİBİ...

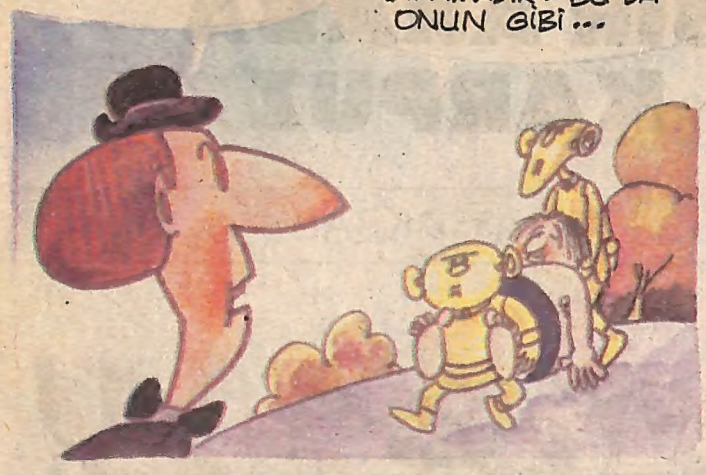

SAATLERDİR ADAM TAŞIYORUZ HİÇ BİRİ UYANMADI!

ŞURAYA BAK. HEPSİNİN DE İÇİ GEÇMİŞ. KALKIN BE! OTEL Mİ BURASI?

HEEY! KALKIN BE KALKIN SİZE MİSAFİR GELDİK. MİSAFİR BÖYLE Mİ KARŞILANIR..

HEEYY! HAYDİ KALKIN. KALKSANIZA BEEE!

BAŞKASINI GETİRİN!

BAŞÜSTÜNE!

EEE.. AKŞAMA KADAR ORMANDAN ADAM MI TAŞIYACAĞIZ?

HAYIR! BİZ ORMANA GİDİP GÜRÜLTÜ YAPACAĞIZ.. BELKİ UYANANLAR OLUR.

BAK BUNU ÖMRÜM BOYU DÜŞÜNMEZDİM.. ÇOK AKILLISINIZ SAYIN ŞEF..

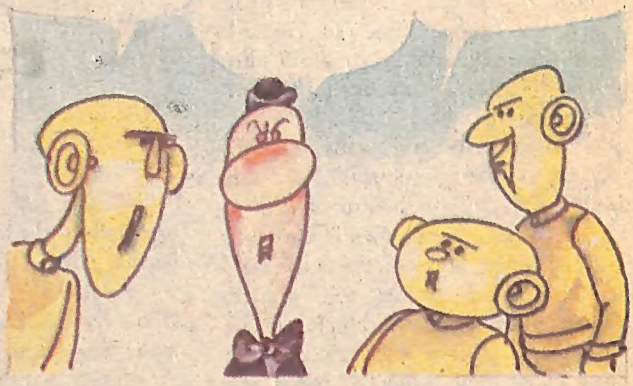

ÇOCUKLAAAR! KOŞUN UYANDI. MADENDEKİLERDEN BİRİ UYANDI!!!

BIRAKIN BUNLARI, HEMEN MADENE GİDELİM!

DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

BİR ARABA KARPUZ

OKTAY AKBAL

İNANMAMIŞTIM ilk gördüğümde... Karpuz dilimlerini naylonlara sarmışlar, tek tek satıyorlardı. Roma'da İstasyona yakın bir alanda bir dilim karpuz almış, yemiştim. Daha sonra başka Avrupa kentlerinde de rastladım dilimlenmiş karpuzlara. Öylesine alışılmamış bir şeydi ki bu! Özellikle benim kuşağım için... Yılların ötesinde buldum kendimi birden. Elimde karpuz dilimi bir park sırasına oturup daldım geçmişe...

Bir sıcak öğle sonuydu. Yalnızdım evde. Bahçede oynuyordum. Komşu çocuklar da vardı. Saklambaç, sonra hırsız-poliscilik, en sonra da otomobilcilik... Hepsini denedik, bıktık, usandık. Vakit geçmek bilmiyordu. Sıcak iyiden iyiye bastırıyordu. Birer ağaç altı bulup uzandık, Hasan, Selim ve Ayşe... Uyuduk mu uyumadık mı bilmiyorum, birden kapının zilini duydum. Yıkılırcasına çalıyordu. Koştuk, açtık. Sokakta bir atlı araba duruyor. Palabıyıklı bir arabacı "Burası Salih beyin evi mi?' dedi elindeki kağıda bakarak. 'Evet' dedim. 'Bunlar sizin" dedi... "Biz seni çağırmadık" dedim. Paramız olsa bir karpuz alırdık. Ne güzel yenirdi bu sıcakta. Vurdun mu bıçağı o kıpkırmızı göbeği çıkarırsın, parmaklarının ucundan damlaları akıta akıta yersin. İçine bir sevinç, bir mutlu esinti dolar sanki...

"Hepsi sizin dedi palabıyıklı. "Baban almış, eve göndermiş" yüz tane miydi, daha mı çok? Arabadaki o yuvarlak, yeşil, kara çizgili karpuzlar gökten inmiş birer ödüldü sanki bizlere: "Şu kağıdı imzala dedi arabacı, okuma yazma bilirsin tabii". İmzaladım. Düşte gibi ne yapacağımı bilmiyordum. "Haydi taşıyın da işime gideyim" dedi arabacı. Alnından akan teri kocaman bir mendille sildi. "Bir tanesini, hatta iki tanesini bana bırakın bari" diye ekledi gülerek...

İşe bir giriştik ki! Karpuzlar kocaman kocamandı. İkişer ikişer taşımaya kalkıştık. Düşürdük elimizden. Hasan iki karpuzu parçaladı. Neyse pembeymiş içleri, bir yana iteledik... Çare yoktu tek tek taşımaktan başka. "Çocuklar şu taşlığın kenarına dizivereelim" dedim. Koşturup duruyorduk. Herbirimiz taşıdığımız karpuzlarla ayrı bir öbek oluşturuyorduk. Bakalım kim daha çok karpuz taşıyacaktı! Gidip gelirken çarpışıyorduk. Bir gülmedir gidiyordu. Hasan'ın karpuzları kırk üç, benimkiler otuz sekiz, Selim'ikiler kırk, Ayşe'ninkiler yirmi dokuza vardı. Bir türlü toplayamadık, sonunda karpuzcu "Galiba yüz elli oldu" dedi. İki tane de ona kalmış. İkisi de parçalanmış, olur yüz elli dört...

Palabıyık arabacıyı uğurladık. Döndük taşlığa. Hangi birinden başlamalı? Seç seçebildiğince... Hasan 'Hadi manavlık oynayalım" dedi. Geçtik kendi karpuz öbeklerimizin başına. Hepimiz karpuz sergisi kurmuştuk, müşteri bekliyorduk. Bağırıp durarak: "Elimi mi kestim. Kan kırmızı bunlar" diye. "Benimkiler daha kırmızı, bunlar cana can katar" diye. "Beş kuruşa bir karpuz, beş kuruşa".. Sonra başka bir oyuna geçtik. Kocaman topları bir ona bir bana yollamaya başladık. Biri giderken öbürü geliyordu. Yolda çarpışıyorduk bilardo topları gibi. En sonra da renklerine, çizgilerine göre ayırdık. Derken Ayşe, "Haydi birini keselim" dedi. Koşup mutfaktan uzun ekmek bıçağını getirdim. Sapladım karpuza, ince bir su birikintisi fırladı kesikten, bir bıçak daha, koca bir dilim belirdi. "A bu kabak" dedi Selim... Başka birine sapladı bıçağı elimden alıp "Bu da sapsarı be"... Sonunda kan kırmızısı çıktı ortaya. Dilimledik, başladık yemeğe. Şapır şapır suları damlıyordu taşlığa. Ayşe" Annen kızacak, bahçede yesek olmaz mı?" dedi. Hepimiz birer karpuz kapıp fırladık bahçeye.

Dut ağacının altı beş on dakika sonra bir karpuz kabuğu çöplüğüne dönmüştü. Kesiyorduk karpuzu, azıcık pembeyse bırakıyorduk olduğu yerde.. İlle de kan kırmızı olmalıydı karpuz dediğin! Yarım saat sonra serildik yere. Karıncalarımız şişmişti, hatta biraz da ağrımaya başlamıştı. Bahçe karpuz kabuklarıyle dolup taşmıştı. Sinekler saldırıya geçmişlerdi kabuklara. Bir yandan da karıncalar... Birbirlerine haber göndermiş tek dizi halinde geliyorlardı bu sıcakta karpuzun suyunu içmeye... Bizde bütün bunları izleyecek hâl kalmamıştı. Karpuz denen meyvanın gereksiz, işe yaramaz bir şey olduğu kanısına varmıştık. "Su, yalnız su bu karpuz da..." dedi Selim. "Kavun olsaydı keşke'. Ayşe "Kirazı bir şeye değişmem' dedi. Ama Hasan'ın düşlediği çilekti. "Bu kadar çok yerseniz

onları da sevmezdiniz" dedim bilgiç bilgiç... Gölgeler iniyordu artık. Kalkıp gittiler birer birer. En sona Ayşe kaldı "Ben çok sevdim karpuzları" dedi" Ama annen darılmayacak mı ortalığı pislettin diye" Aldı bir süpürge bahçeyi derledi topladı, ben de kabukları çöpe attım.

Sonra gidip karpuzları saydım yüz kırktı sayısı. On tane yemişiz ya da ziyan etmişiz. Ne yapmalı, nasıl hesap vermeli? Ağabeylerim geldiler ilkin. Karpuzları görünce onlar da bıçağı çekip saldırdılar. Bir, bir daha, bir daha... Akşam babamla annem karpuzlara baktılar, bir şey demediler. Akşam yemeğinde hiç birimizde karpuzlara çatal değdirecek hal yoktu. Babamla annem o kocaman kıpkırmızı göbeği yerken bize bakıp gülüyorlardı.

Gece düşümde gördüm karpuzları. İnsan gibi olmuşlardı. Bir tanesi karnında incecik bir bıçakla dolaşıyordu ortalık yerde. "Sen vurdun beni, sen" diye üstüme üstüme yürüyordu bir başkası... Hele o sarılar, pembeler param parça sürükleniyorlardı yerlerde çekirdeklerini yüzüme fırlatarak... Yüzlercesi sağdan soldan yuvarlanıyordu beni ezmek için. Büyüyorlardı durmadan büyüyorlardı. Kaçacak yer arıyordum..

Biri dokundu elime. Silkinip kendime geldim. Bir İtalyan, çöp tenekesini gösteriyordu. Karpuz diliminin kabuğunu ortaya atmam için! Elimde tutuyordum, herhalde nereye atacağını düşünen bir yabancı demiş, yardım etmek istemiş... İncecik karpuz kabuğunu çöpe attım.. Geçmişte kalan bir çocuk gülüyordu halime. Yüzlerce karpuz arasında mutluluktan, sevinçten şaşırmış bir çocuktu o. Bir daha yaşanmaz böyle şeyler. Şimdi tek tek karpuz almak bile büyük bir sorun nerdeyse! Belki bizde de dilim dilim satılacak kavunlar karpuzlar!. Arabalar dolusu karpuzlar, beğen beğendiğini, diye bir sürü karpuza bıçak çalmalar inanılmaz birer anı olacak... O günleri yaşayan bizler bile bütün o çocukluk serüvenleri bir düş müydü diye düşünmüyor muyuz dalıp gittiğimizde?

Ne zaman bir karpuz arabası görsem bizim eve mi gidiyor diye bir umuda kaptırırım kendimi. Bir an sürer bu. Sonra anlarım o eski güzel günlerin geçmişte kaldığını... Yine de bir süre arkasından yürürüm o karpuz arabasının... Balabıyıklı karpuzcuların sesi bana o geçmiş yılların içinden koparak gelir: "Kan kırmızı bunlar, elini mi kestin arkadaş, kan kırmızı kan kırmızı"...

halit kıvanç
SİZLERLE

MUSTAFA KEMAL VE SIĞIRMAÇ MUSTAFA

23 NİSAN'ın büyüklüğünü sizlerin de benim kadar bildiğinize inanıyorum. Ulusal egemenliğimizin temelinin atıldığı gün olarak 23 Nisan'ı her yıl saygıyla karşılıyor, sevgiyle bağrımıza basıyoruz. Ne var ki, büyük Atatürk bu güzelliği daha da renklendirmeyi bilmiş, 23 Nisan'ı çocuklarımıza armağan ederek ülkenin yarınını Türk çocuklarının yaşatacağını anlatmak istemiş. Dünyada "Çocuk Bayramı"na sahip ender uluslardan ilki olarak bir 23 Nisan'ı daha kutluyoruz. Farkındayım: Gerek ülkemizdeki, gerekse tüm dünyayı saran nice sıkıntı, hatta yokluk ve karışıklık nedenleriyle herkeste bir burukluk var. Ama gene de 23 Nisan'ımızı herşeyin üstünde tutmamız gerekiyor. Bunca zorluk içinde bile bayramımızı kutlayabilirsek, ulusal egemenliğimize daha güçlü olarak sahip çıkabileceğimiz muhakkaktır.

GEÇTİĞİMİZ günlerde postadan çıkan bir kitap, beni bayramını kutlayan bir çocuk kadar sevindirdi. Basın yaşamımda çocuk denecek çağdaş arkadaş olmuştuk onunla.. Hatta kardeş kadar yakınlaşmıştık ortak çalışmalarımızda... Değerli bir gazetecidir. MİLLİYET'in İzmir temsilciliği görevini yıllarca başarıyla sürdürmüştür. Sizlerin de iyi tanıdığınız bir yazar. Özellikle çocuklar için hayli kitabı yayınlandı. Adını soyadını söylediğimde "Aaa tanımaz olur muyuz?" diyeceğinizden kuşkum yok. İsmail Sivri.. Evet, İsmail Sivri dostumuz şimdi 23 Nisan'ı aydınlatan bir yapıtla postadan çıkıverdi. "Atatürk çocukları çok severdi" adını verdiği bu kitabında Ata'nın yaşamından notlar sunuyor, bunları o günleri yaşayanların anılarıyla süslüyor.. Su içer gibi okudum, bitirdim. Öyle rahat bir üslüpla yazmış ki İsmail Sivri kardeşim.. İnsan elini kadife kumaş üstüne gezdirircesine, öylesine yumuşak okuyor bu kitabı.. İşte bu haftaki yazımda o kitaptan bir kısa bölümü aktarmak arzusundayım. Mustafa Kemal'in, Sığırtmaç Mustafa ile olan karşılaşmasını.. Öykü değil, gerçek bu.. İsmail Sivri, "Atatürk çocukları çok severdi" kitabında bu karşılaşmayı aynen şöyle anlatıyor:

*

..... Sevgili çocuklar, Sığırtmaç Mustafa'yı bilirsiniz. Atatürk, Sığırtmaç Mustafa'yı 1930 yılında Yalova'da atla gezerken gördü çocuğa adını sordu. Bu dağlarda tek başına gezen küçük çoban "Adım Mustafa" dedi. Atatürk, çocuğa "Benim adım da Mustafa" dedi. Sonra gülerek ekledi: "Adaşız demek.."

Sığırtmaç Mustafa, Atatürk'e sevgiyle baktı. Atatürk, ona bir çok şey sordu. Sonra, para vermek istedi. Sığırtmaç Mustafa parayı almak istemedi. Atatürk'ün verdiği paraya bakarak "Bu para çok" dedi. Sonra, başını yere eğip şunları ekledi: "Bana, bu parayı nerden aldın diye sorarlar."

Atatürk, Sığırtmaç Mustafa'nın bu yanıtını çok beğendi. Sonra, kendisini tanımıyan bu çocuğa para vermek istediğini birkaç kez yineledi. Sığırtmaç Mustafa, başı yere eğik, Atatürk'e "Alarım ama..." dedi.. Atatürk, sevgiyle ona bakınca, çocuk şunları söyledi: "Sen de, benim cevizleri alırsan..."

Atatürk, çocuğun bu isteğinden çok hoşlandı. Böylece Sığırtmaç Mustafa'nın cevizlerini alarak parayı ona verdi.

Sevgili çocuklar, Atatürk o gün dağlarda gezerken, bu okuma yazma bilmeyen akıllı çocuğu düşündü. Ertesi sabah bu çocuğu bulup getirtti. Atatürk, onunla bir süre konuştu. Sonra bu akıllı, bu doğru, bu gözü tok çocuğu okula gönderdi. Böylece Sığırtmaç Mustafa okuyup subay oldu.

*

23 Nisan'ı, onu bize armağan eden büyük insanın bir anısıyla süslemeye çalıştık. Nice 23 Nisan'ları özlediğimiz mutluluk ve huzur içinde kutlamayı diliyoruz.

RESİM YARIŞMASI SONUÇLARI

Aydın Ülken, İsmail Gülgeç ve Mıstık'tan kurulu resim jürimiz, birinciliği on yapıt arasında paylaştırdı. Ayrıca iki kardeşimiz de özel ödül aldı...

ÜNSELİ ŞEN, Yaş 13, Konya

FATMA BANU NEBİOĞLU, İstanbul

Bu hafta resim yarışmamızın başarı ödülünü kazanan on arkadaşımızın adını ve yapıtlarını veriyoruz. Aydın Ülken, Mıstık ve İsmail Gülgeç uzun uzun incelemeler, tartışmalar, duraksamalar sonunda, çok zorlukla seçebildiler bu on arkadaşı. Öylesine güzel yapıtlar yolladınız ki, bu birbirinden güzel yüzlerce ama yüzlerce yapıt arasından en güzelini seçmek pek kolay bir iş değildi. Gönlümüz dilerdi ki, tüm bu resimleri sergileyebilelim, büyük bir kamuoyuna sizin yeteneklerinizin nerelere ulaştığını gururla gösterebilelim, Gene de böyle bir olanağı aramıyor değiliz. Ama şimdiden size müjdelemek istemiyoruz. Eğer bir olanak bulursak, sergilemek için yakında size açıklayacağız.

Birincilik söz konusu olmadığı için eşdeğerde başarılı on arkadaşınızın adlarını alfabetik sırayla yazıyoruz:

1. Nizamettin Taylan Bilgiç, Yaş: 8, — Kütahya
2. Suavi Ali Demir Yaş: 5.5 — İstanbul
3. Burç Gözen Yaş: 11 (Adresini yazmayı unutmuş)
4. Aslı Deniz Helvacıoğlu Yaş: 6 — İstanbul
5. Tuğrul Kadıoğlu Yaş: 14 — İstanbul
6. Çağdaş Kavruk Yaş: 12 — İstanbul
7. Fatma Banu Nebioğlu Yaş: (Yazmamış ama yaklaşık 11 olması gerekiyor. Çünkü ilkokul beşinci sınıf öğrencisi) — İst.
8. Ünseli Sen Yaş: 13 — Konya
9. Derya Seven Yaş: 4.5 — İstanbul
10. Emrah Tecirli Yaş: 10 — Adana

Bu arada iki arkadaşımızın yapıtı da jüri özel ödülünü aldı. Bu resim üzerinde çok tartışıldı, çok konuşuldu ama sonuçta öteki on arkadaşın yapıtlarından hiç biri çıkartılamayacağı için özel ödül verilmesi kararlaştırıldı. Bu arkadaşların adlarını 12. sayfamızda görebilirsiniz...

SUAVİ ALİ DEMİR, Yaş 5,5, İstanbul

ASLI DENİZ HELVACIOĞLU, Yaş 6, İstanbul

EMRAH TECİRLİ, Yaş 10, Adana

BURÇ GÖZEN, Yaş 11

DERYA SEVEN, Yaş 4,5, İstanbul

ÇAĞDAŞ KAVRUK, Yaş 12, İstanbul

NİZAMETTİN TAYLAN BİLGİÇ, Yaş 8, Kütahya

ÖZEL ÖDÜL: ÖMER VAÇİN

TUĞRUL KADIOĞLU, Yaş 14, İstanbul

ÖZEL ÖDÜL: Adresini yazmayı unutan Atila arkadaş.

İstanbul Çocuk Kitapları Fuarı'nda, Ülkü Tamer, Yalvaç Ural ve İsmail Gülgeç ödül aldı...

MİLLİYET «ÇOCUK DERGİSİ» KİTAP FUARI'NDA

Ayrıca Milliyet Yayınları yazarlarından Afet Ilgaz'ın kitabı da dereceye girdi

İSTANBUL Kütüphaneciler Derneği'nin düzenlediği, "2. Uluslararası Çocuk Kitapları Fuarı" geçtiğimiz haftalarda açıldı. 1979–1980 yılları arasında yayımlanmış çocuk kitaplarının sergilendiği fuarın bir başka ilginç yanı da, bu yılın en başarılı çocuk kitaplarının seçilmesi idi. Alışılmışın dışında bir yöntemle yapılan seçmede, başarılı çocuk kitaplarını, yine çocuklar seçti.

Çeşitli yaş gruplarındaki çocuklardan oluşan jüri, bir kaç ay önce toplanarak bu yıl içinde yayımlanmış çocuk kitaplarını düzenledi ve okumaya başladı. Her çocuk beğendiği kitaba oy verdi. Böylelikle toplanan oylarla, yılın en başarılı kitapları, yine çocuklar tarafından seçildi. Bu kitaplar şöyle idi:

Roman dalında, "Bastıbacak Ermiş" ile Mehmet Seyda birincilik, "Kolo" ile de, Vedat Dalokay ikincilik aldı. Resimli kitaplarda Fatih Erdoğan'ın, "Pan ile Çiçek" adlı yapıtı birinci, Zafer Sükan'ın, "Mahallenin Uçurtması" kitabı ile ikinci seçildi. Masal kitaplarında ise değerlendirme şu biçimdeydi: Muzaffer İzgü, "Uçtu Uçtu Ali Uçtu" kitabıyla birinci, Vasıf Öngören de, "Masalın Aslı" ile ikinci oldu. Bu dalın değerlendirilmesinde ilginç bir şey olmuştu. Muzaffer İzgü'nün aslında roman olan, "Uçtu Uçtu Ali Uçtu", çocuklar tarafından masal olarak kabul edilmiş, bu dalda değerlendirmeye sokulmuştu.

Dergimiz sanatçılarından Ülkü Tamer Yalvaç Ural ve İsmail Gülgeç aynı seçmede birinci oldular. Ülkü Tamer, "Tele Yunus" kitabıyla öykü dalında birinci olurken, Yalvaç Ural da, "Müzik Satan Çocuklar" ile şiir dalında birinci oldu. "İnce Memed" Çizgi–romanının yaratıcısı İsmail Gülgeç, en başarılı çizer ödülünü aldı.

Ayrıca, Afet Ilgaz'ın, "Çocuklar da Savaştı" kitabı öykü dalında ikinci oldu.

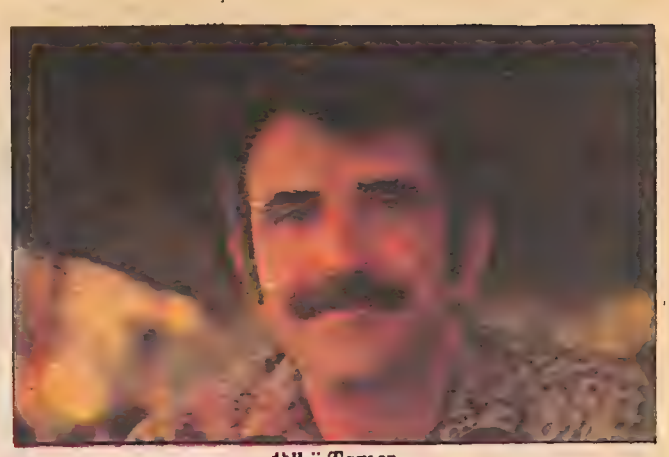

Ülkü Tamer

İsmail Gülgeç

Yalvaç Ural

Afet Ilgaz

ÇOCUK YAZININDA GÖRSEL İLETİŞİM

İstanbul, "Çocuk Kitapları Fuarı"nda bir de sempozyum düzenlendi. "Çocuk Yazınında Görsel İletişim" konulu sempozyumda yerli ve yabancı konuklar görüşlerini açıkladılar. Bu arada dergimiz çizerlerinden Mıstık da ülkemizi temsilen bir konuşma yaptı.

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

GOSCINNY Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

TABİAT DERSİ

YARIN, çok özel bir tabiat dersi yapacağız, dedi öğretmen. "Herkes evden küçük bir şey, örneğin bir yolculuk anısı getirecek. Bütün eşyaları teker teker inceleyeceğiz. Siz de bu eşyalarla ilgili anılarınızı anlatacaksınız. Bu, hem bir tabiat dersi, hem bir coğrafya dersi, hem bir kompozisyon çalışması olacak".

— Ne tür şeyler getireceğiz? diye sordu Dalgacı.

— Daha önce söyledim Dalgacı, dedi öğretmen. Öyküsü, anısı olan ilginç bir şey.. Bakın, birkaç yıl önce öğrencilerimden biri bir dinozor kemiği getirmişti. Dayısı kazı yaparken bulmuş onu. İçinizden biri bana dinozorun ne olduğunu söyleyebilir mi?

Çarpım parmağını kaldırdı, ama hepimiz getireceğimiz şeyler üstüne konuşmaya koyulduk, öğretmen de sürekli cetveliyle masasına vurduğu için, şu pis Çarpım'ın söylediklerini duyamadık.

Babama, ertesi gün okula müthiş bir yolculuk anısı götürmem gerektiğini söyledim.

— Çok parlak bir fikir, dedi babam. Eşyalar gözle görüldüğü zaman kolay unutulmaz. Öğretmeniniz çok iyi, çok çağdaş bir öğretmen. Şimdi.. Bakalım... Yarın ne götürebilirsin...

— Öğretmen, dinozor kemikleri getirmenin çok iyi olduğunu söyledi.

Babam gözlerini faltaşı gibi açtı:

— Dinozor kemikleri mi? Vay canına. Sana nereden dinozor kemikleri bulayım oğlum? Haşır Pıtırcık, korkarım ki daha basit bir şeyle yetinmek zorunda kalacağız.

Ben babama, basit şeyler değil, arkadaşları şaşkına çevirecek şeyler götürmek istediğimi söyledim, babam da bana arkadaşlarını şaşkına çevirecek bir şeyi olmadığını söyledi. Ben, madem öyle, kimseyi şaşırtmaktansa yarın okula gitmemeyi yeğlediğimi söyledim, babam da artık sıkılmaya başladığını, bana tatlıyı yasak etmek için can attığını, ve öğretmenin pek garip buluşları olduğunu söyledi, ben de salondaki koltuğu tekmeledim. Babam bir tokat isteyip istemediğimi sordu, ben ağlamaya koyuldum, annem koşarak mutfaktan geldi.

— Ne oldu yine? diye sordu annem. Sizi ne zaman başbaşa bıraksam bir mesele çıkıyor. Pıtırcık. Sus artık! Ne oluyor?

— Olan şu, oğlun kendisine bir dinozor kemiği bulamadığım için bozuluyor.

Annem, babamla bana baktı, galiba bu evde herkesin çıldırdığını söyledi. Babam o zaman meseleyi anneme açıkladı, annem de:

Pıtırcık, bunda üzülecek ne var? Bak şu dolapta çok ilginç yolculuk anılarımız duruyor. Geçen yıl gittiğimiz tatil köyünde büyük bir deniz kabuğu almıştık, onu götürsene...

— Valla doğru! Bütün dinozor kemiklerinden iyidir o deniz kabuğu dedi babam.

Ben deniz kabuğunun arkadaşları şaşkına çevireceğinden pek emin olmadığımı söyledim annem de, yok canım, hepsinin kabuğuma hayran olacağını, öğretmenin de mutlaka beni kutlayacağını söyledi, arkadaşlarıma tatilimizi, gezmeye gittiğimiz adayı ve pansiyona ödediğimiz fiyatı anlatırsam hepsini mutlaka şaşkına çevireceğimi söyledi. Buna da şaşmazlarsa artık başka şeye de zor şaşarlardı. Annem güldü, sofraya oturmamızı söyledi, ertesi gün okula giderken kendimden çok memnundum, deniz kabuğumu kahverengi bir kağıda sarmıştık.

Bütün arkadaşlar gelmişti, hepsi bana ne getirdiğimi sordu.

— Ya siz? dedim.

— Ben sınıfta göstereceğim, dedi esrarengiz tavırlar takınmaktan hoşlanan Gümüş.

Ötekiler de ne getirdiklerini söylemek istemiyorlardı. Bir tek Tınğır şahane bir bıçak gösterdi bize.

— Bu, dayımın babama Toledo'dan getirdiği bir kitap açacağı, dedi Tınğır. Toledo Espanya'dadır.

Karagöz, Tınğır'ı gördü ve kitap açacağını elinden aldı, kaç kez okula tehlikeli eşyalar getirmemizi yasakladığını söyledi.

— Ama öğretmenim istedi! diye bağırdı Tınğır.

— Hı? Bu silahı sınıfa getirmenizi öğretmeniz mi istedi? Çok güzel. Hem bıçağınızı alıyorum hem de size ceza veriyorum. Bana

yüz kez, "Okula gizlice soktuğum tehlikeli bir silah hakkında gözetmenim bana soru sorduğu zaman, kendisine yalan söylememeliyim" cümlesini yazacaksınız. Siz de susun, yoksa hepinizi cezalandırırım! dedi Karagöz.

Karagöz zili çalmaya gitti, biz sıra olduk, sınıfa girdiğimizde Tınğır hâlâ ağlıyordu.

— İyi bir başlangıç, dedi öğretmen. Ne oldu Tınğır?

Tınğır olanları öğretmene anlattı, öğretmen içini çekti, sınıfa bir bıçak getirmenin pek parlak bir fikir olmadığını, ama bu işi Karagöz'le halletmeye bakacağını söyledi.

— Peki dedi öğretmen, bakalım sizler neler getirdiniz?.. Herkes getirdiği eşyayı sırasının üstüne koysun.

Lüplüp, ailesiyle çok güzel yemek yediği bir lokantanın yemek listesini, Toraman bir posta kartı, Çarpım ailesinin kendisine satın aldığı bir coğrafya kitabı, Dalgacı da bir özür kağıdı getirmişti. Evinde hiç bir şey bulamamıştı çünkü, ama aslında meseleyi iyi kavrayamamış, ille de kemik getirmek gerektiğini sanmıştı. Dırdır ve Sırım, o iki hıyar, deniz kabuğu getirmişler.

— Evet ama, dedi Sırım, ben, boğulan bir adamı kurtardığım gün buldum, deniz kabuğumu.

— Güldürme beni! diye bağırdı Dırdır, Bir kere sen yüzmesini bile bilmezsin, hem sonra madem kıyıda buldun o kabuğu, üstünde neden "Ufuklar kıyısından hatıra" yazıyor? Ha?

— Yaaaa! diye bağırdım.

— Bir tokat patlatayım mı suratına? diye sordu bana Sırım.

— Sırım, dışarı! diye bağırdı öğretmen. Cumartesi günü ceza olarak okula geleceksin! Pıtırcık ve Dırdır, rahat durun, yoksa sizi de cezalandırırım!

— Ben İsviçre'den bir anı getirdim, dedi Gümüş, gururla. Babamın satın aldığı altın bir saat.

— Altın saat mi? diye bağırdı öğretmen. Baban onu okula getirdiğini biliyor mu?

— Yok ama, onu sizin istediğinizi anlattığımda kızacağınızı sanmıyorum dedi Gümüş.

— Ben mi getir dedim saatini? Deli çocuk! Lütfen hemen saatini cebine koy! diye bağırdı öğretmen.

— Bıçağımı geri götürmezsem, babam beni fena azarlar, dedi Tınğır.

— Daha önce sana bu meseleyle ilgileneceğimi söylemiştim Tınğır, dedi öğretmen.

— Öğretmenim! diye bağırdı Gümüş. Saatimi bulamıyorum! Sizin dediğiniz gibi onu cebime koydum, şimdi de bulamıyorum.

— Çok uzakta olamaz, yere baktın mı? dedi öğretmen.

— Evet efendim, baktım, yok dedi Gümüş.

Öğretmen kalktı, Gümüş'ün yanına gitti, her yere baktı, bize de yere bakmamızı ve saati ezmemeye dikkat etmemizi söyledi, Dırdır deniz kabuğumu düşürdü, ben de ona bir tokat attım. Öğretmen bağırmaya koyuldu, bize cezalar dağıttı, Gümüş, saati bulamazsak öğretmenin gidip babasıyla konuşması gerektiğini söyledi, Tınğır, öğretmenden kendi babasıyla da konuşmasını rica etti.

Ama sonunda her şey düzeldi. Gümüş saatini ceketinin astarının içinde buldu, Karagöz bıçağı geri verdi, öğretmen de bütün cezalarımızı iptal etti.

Çok ilginç bir ders oldu, öğretmen, getirdiklerimiz sayesinde bu dersi hiç bir zaman unutmayacağını söyledi.

kimsesiz çocuk

çayda tutmadılar
hacıleylek de getirmedi
biliyorum dünyaya beni

öyleyse anam hani
babam hani öyleyse

sokaklara sürülmüşüm
kardeşim yok bacım yok
kederim çok acım çok

yaşamaya gücüm yok
yuvasız yavru kuşum
teleğim telim kırılmış
kanadım kolum kırılmış

örtmüş üstümü üstümü
geceler kara yorgan
yalnız yüreğim kırgın
hüzün yeli estimi

kimsesiz çocuktur adım
insanlara şunu dedim:
bir hayvandır kanguru
doğurduktan sonra da
karnındadır yavrusu

ozan telli

test

TÜRKÇE

DOĞRUYU SÖYLEMENİN DEĞERİ

"İnsanlar, birbirini üzmemek için, doğruyu gizlemek, yalan söylemek zorunda kalırlar. Bu hal toplumda bir nezaket kuralı sayılmaktadır.

Doğrular söylenmediği sürece, işlerin aslı anlaşılmaz, insanlar bu yüzden yanlış ve sakıncalı davranışlarda bulunabilirler.

Doğruyu söylemenin yolunu, yordamını bilmek gerekir. Her doğruyu "Merhaba kör kadı!" kabilinde birden bire yüze vurmak, karşımızdakini hem üzer, hem de kırar.

Doğruyu kendisine söylediğimiz kişi, önce üzülür gibi olsa da sonradan yararını anlar...

Gerçek dostlukta iki kişinin birbirlerine her şeyin doğrusunu söylemek zorunluğu vardır. Çünkü yanlış ve sakıncalı yanın eleştirip düzeltmesine yardımcı olmazsak, dost bildiğimiz insanı acılı ve zor durumlarla karşı karşıya bırakabiliriz.

Öyleyse dostlarımızın yanlış davranışlarını onları kırmayacak şekilde söylemekle gerçek dost olduğumuzu göstermeliyiz.

Arif Hikmet Par
"Açıklamalı atasözleri"

Parçayı okuyup, bu parçayla ilgili sorularımızı yanıtlayınız:

1. Toplumun "saygı kuralıdır" diye kişiye kazandırdığı davranış bunların hangisidir?
   a) Dostunu üzmemek
   b) Bazı gerçekleri gizlemek
   c) Yalan söylememek
   d) Ölçülü konuşmak

2. Doğrular üzücü olsa da açıklandığında bunların hangisi önlenmiş olur?
   a) İşlerin ve durumların yanlış anlaşılması
   b) Hatalı davranışları düzeltme
   c) Sakıncalı durumların önlenmesi
   d) İşin aslının ortaya çıkması

3. Dostumuzun gerçekten sahip olduğu hatayı ona açıklarken neye dikkat etmek gerekir?
   a) Tam sırasında düzeltmeye
   b) Başkaları yanında söylemeye
   c) Dostumuzu kırmadan söylemeye
   d) Bir defada söylemeye

4. Arkadaşımıza bizim ve başkalarının farkına vardığı bir gerçeği onu üzeceğini bile bile söylememizdeki amaç ne olabilir?
   a) Bir daha aynı şeyi yapmasını önlemek
   b) Onu gelecekteki acılı ve zor durumlardan kurtarmak
   c) Bizim için sıkıcı olan tarafını ortadan kaldırmak
   d) Dostluğun daha sağlıklı olmasını sağlamak

5. Bu atasözlerinin hangisi okuduğunuz parçanın ana fikri olabilir?
   a) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar
   b) Dost acı söyler
   c) Dostun iyisi kara günde belli olur
   d) Pirincimin içinde pirincime benzeyen taştan korkarım

6. "Kendilerine uzun uzun anlattık" tümcesindeki özne bunların hangisidir.
   a) I. tekil kişi
   b) Birinci çoğulkişi
   c) II. çoğul kişi
   d) III. çoğul kişi

7. "Bunu kendin de bulabilirsin" tümcesinde kendin yerine bu kişi zamirlerinin hangisi geçer?
   a) Siz

ARMAĞANLI SORULAR

Sevgili çocuklar 11. sayımızdaki Armağanlı Soruların doğru yanıtları şöyle olacaktı: 1. a) Lev Tolstoy, b) Savaş ve Barış, 2. a) Brezilya, b) Rio de Janeiro. Doğru yanıt veren okurlarımız arasında çekilen kurada şu arkadaşlarımız birer kitap armağan kazandılar: 1. Zehra Öcal – Isparta, 2. Ali İhsan Güğümcüoğlu – İstanbul, 3. Savaş Çetin – Salihli 4. Halil Fehmi Başaran – Tekirdağ, 5. Güntekin Şimşek – Karadeniz Ereğlisi, 6. Nuray Yıldırım – Zonguldak, 7. Aşkın Çakır – Ankara, 8. Melek Burçak – Mersin 9. Feride Ödübek – Ankara, 10. Osman Ciğeroğlu – Eskişehir.

1. 1728 – 1799 yılları arasında yaşamış bir İngiliz gezgini ve kâşifidir. Büyük Okyanus'la ilgili bilgilerin gelişmesinde büyük katkıları olmuştur. Hawaii adasında bulunduğu sırada yerliler tarafından öldürülmüştür. Bu ünlü kâşifin adı nedir?

2. Himalaya'larda bulunur. Ayıya benzer bir hayvandır. Ama boyu 45 cm. kadardır. Kuyruğu da boyuyla aynı uzunluktadır. Çok ender rastlanan daha büyük bir türü de Tibet ve Çin Halk Cumhuriyetinde vardır. Tüyleri siyah-beyazdır. Beslenmesi çok özel bir özen istediği için hayvanat bahçelerinde pek rastlanmaz. Bu sevimli hayvanın adını biliyor musunuz?

3. Aşağıdaki kedilerden sağdakinin kuyruğunda hangi rakam bulunmalıdır?

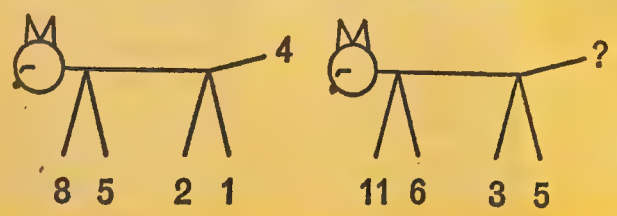

b) Birinci çoğul kişi
c) II. çoğul kişi
d) III. çoğul kişi

8. "... oraya koyabilirsin." tümcesini tamamlamak için bu işaret zamirlerinin hangisini kullanırız?
   a) Bunları
   b) Şunu
   c) Şunları
   d) Hepsi kullanılabilir

9. "Bazıları kimin kendisine yardım edeceğine pek karar veremez". Tümcesinde hangi sözcük soru zamiridir?
   a) Bazıları
   b) Kimin
   c) Kendisine
   d) Hiçbiri

10. "Bazıları başkasının aklını değil kendininkini yeğ tutar" tümcesindeki ilgi zamiri hangi adın yerine kullanılmıştır?
    a) Kendi aklını
    b) Bildiklerini
    c) Kimi insanlar
    d) Üstünlüğünü

11. "Anladım ki bu, o geceki yemeğe pek benzemiyordu" tümcesinde hangi sözcük işaret zamiridir?
    a) Anladım ki
    b) O
    c) Bu
    d) Geceki

12. "Ben duyduklarımı... uzun uzun açıkladım" tümcesini bu sözcüklerin hangisi doğru tamamlar?
    a) Kendinize
    b) Kendisine
    c) Kendime
    d) Kendim

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

FEN VE TABİAT
1) b, 2) c, 3) a, 4) d, 5) e, 2) d, 3) c, 4) b, 5) b, 6) a, 7) c, 8) a, 9) c, 10) d, 11) a, 12) b, 13) c, 14) a, 15) c, 16) d, 17) c, 18) b, 19) d.

GENEL KÜLTÜR
1) c, 2) a, 3) d, 4) c, 5) a, 6) d, 7) a, 8) b, 9) c, 10) d, 11) d.

GENEL KÜLTÜR

1. I. Viyana kuşatmasını hangi tarihte kim gerçekleştirdi?
   a) II. Mehmet, 1451'de
   b) Kanuni Sultan Süleyman, 1529'da
   c) Yavuz Sultan Selim, 1514'te
   e) IV. Murat, 1479'da

2. Aşağıdaki kentlerden hangisi Irak'tadır?
   a) Elbistan
   b) Tahran
   c) Hama
   d) Musul

3. Taklamakan nedir?
   a) Asya'da bir kent
   b) Asya'da bir çöl
   c) Afrika'da bir nehir
   d) Afrika'da bir göl

4. 3 öğrencinin yaş toplamı 41'dir. 10 yıl sonra bu öğrencilerin yaş toplamı kaç olacaktır?
   a) 51
   b) 81
   c) 71
   d) Hiçbiri

5. Aşağıda adı verilen, dünyaca ünlü mimari yapıtların bulundukları ülkelerin adları nedir?
   a) Taç mahal
   b) West Minster Sarayı
   c) Aspendos Tiyatrosu
   d) Akropolis

6. Yukarıda fotoğrafı görülen ünlü besteci Ludwig van Beethoven hangi millettendir?
   a) Almanya
   b) Polonya
   c) Avusturya
   d) Çekoslovakya

7. Uluslararası Adalet Divanı hangi kentte toplanır?
   a) Lahey
   b) Berlin
   c) Paris
   d) Viyana

8. Anadolu'da en eski yazılı belgeler nerede bulunmuştur?
   a) Çatalhöyük
   b) Efes
   c) Kültepe
   d) Alacahöyük

9. "Gökbilimi" diye bilinen "Astronomi"nin ilk kurucusu hangi kavimdir?
   a) Frikyalılar
   b) Lidyalılar
   c) Asurlar
   d) Sümerler

10. "Atatürk Oratoryosu" adlı ünlü yapıtın bestecisi kimdir?
    a) Nevit Kodallı
    b) Ahmet Adnan Saygun
    c) Necil Kâzım Akses
    d) Ferit Alnar

11. Türkiye, kendi limanları arasında deniz seferlerini ve ticaret yapma hakkı olan kabotaj hakkını hangi yılda elde etti?
    a) 1923
    b) 1926
    c) 1928
    d) 1925

12. Aşağıdaki sayı kaç olmalıdır?

13. Mozambik kanalı hangi kıta ile hangi ada arasındadır?
    a) Afrika kıtası ile Madagaskar
    b) Asya ile Filipinler
    c) Amerika ile Hawaii
    d) Hiçbiri

14. Yurdumuzdaki göllerden hangisinin suyundan soda elde edilir?
    a) Tuz gölü
    b) Manyas gölü
    c) Van gölü
    d) Beyşehir gölü

İP OYUNLARI

devrim alpöge

PARMAKLARIN
KISA ADI ŞÖYLE:

SAĞBAŞ — sağ baş parmak
SAĞOR — sağ orta parmak
SAĞKÜ — sağ küçük parmak
SOLBAŞ — sol baş parmak
SOLOR — sol orta parmak
SOLKÜ — sol küçük parmak

BAKLAVA

Sevgili arkadaşlar,

Bu yazıda Baklava ile tanışacağız. Haydi ipinizi alın ve yazıyı dikkatle okuyup resimleri inceleyin. Başarılar...

Oyunumuz Dörtgen Düzen'le başlıyor; bu düzeni ilk yazıda görmüştük. Dörtgen Düzeni yaptıktan sonra SAĞBAŞ ile sol avuç ipini alıyoruz. Aşağıdaki resimde görüldüğü gibi SAĞBAŞ, SOLKÜ, SAĞKÜ arasında bir üçgen oluşuyor.

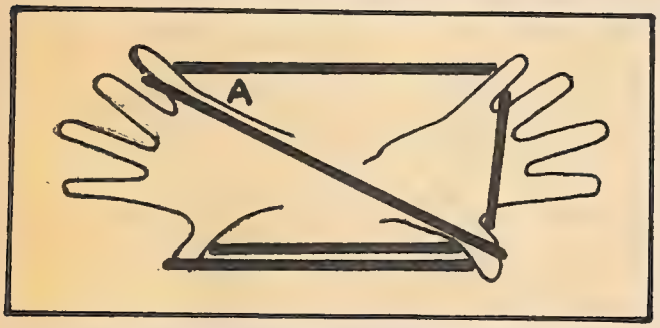

Resimde (A) ile gösterilen yerden SOLBAŞ'ı alttan olmak üzere sokuyoruz ve geri çekiyoruz.

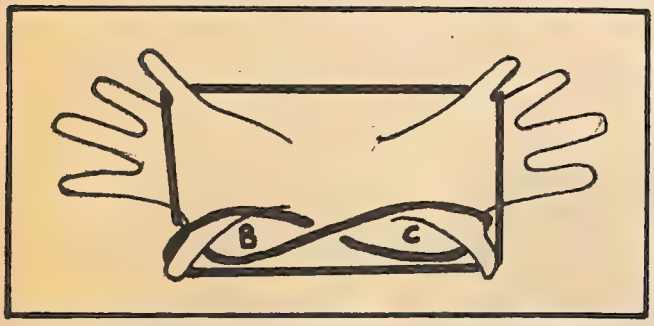

Resimde (B) ve (C) de iki boşluk gösteriliyor. Bu boşluklar baş parmakların avuç tarafından geçen ipin arkasında kalıyor. Bu ipleri SAĞOR VE SOLOR ile alıyoruz. Bunu yapmak için de parmaklarımızı (B) ve (C)'den sokuyoruz. Alttan olmak üzere...

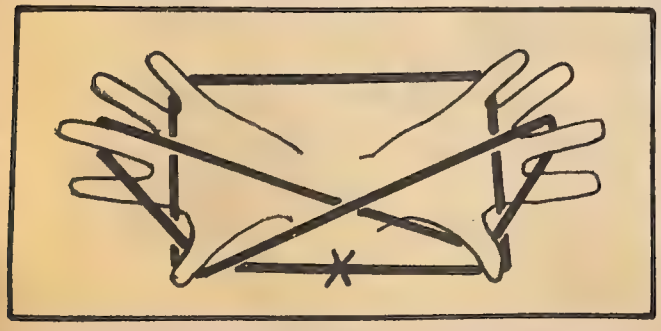

En alttaki ipi (yani bize en yakın olan ipi) resimde çarpı ile işaretli yerden dişlerimizle alıyoruz ve yukarı doğru çekiyoruz. Böylece ağzımızın yardımıyla bu ipi baş parmakların üstünden geçirerek kurtarıyoruz. (Dikkat edilmesi gereken bir yer var. Yalnızca dişlerimizle kavradığımız ip yerinden oynamalı; diğerleri olduğu gibi kalmalı.) Böylece aşağıdaki durumu elde ettik.

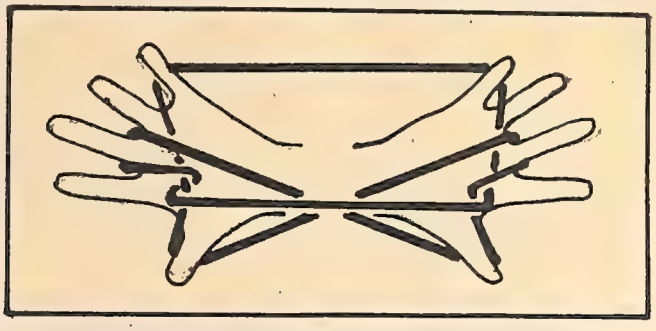

Şimdi SAĞKÜ ile SOLKÜ'yü bırakalım. Böylece kelebeği andıran bir şekil oluşturduk. İsterseniz bunu ortada birleşen 4 üçgene benzetin.

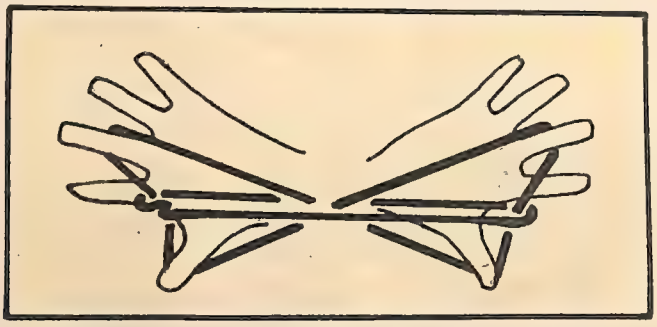

İşte oyunumuzun son bölümüne geldik. İki elimiz de yukarı doğru duruyordu. Bunlardan sol eli, parmaklar aşağıya gelecek biçimde çevirin. Şimdi bir el yukarı, öteki el de aşağı doğru... İpleri iyice gerin.

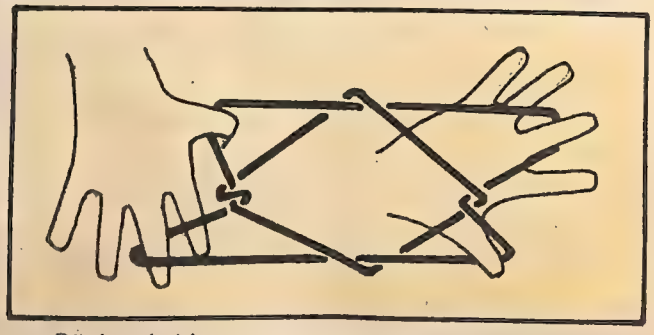

Böylece baklavanız ortaya çıktı bile. Haydi, afiyetle yiyin.

size bir mektup var

Özgür Kardeş,

Bu sabah ot biçmeye gittik. Evcek. Deli çayın kıyısına yakın bir yerde bir bük var. Mağaralık deriz. İşte oraya. Sanki bu sabah içime doğmuştu mektubun geleceği. Gece düşümde hem seni, hem de ağabeyini gördüm. Ağabeyimi Almanya'ya gönderecekmişiz. Bavulunu hazırlıyor, öte berisini topluyor. Yengemi de götürecekmiş. Babam razı gelmiyor. "Olmaz, olmaz' diye kızıyor ağabeyime. Ağabeyim gülüyor. Sonra cebinden para çıkarıyor. Babama uzatıyor. Babam, ağabeyimi kucaklıyor. Ardından ağabeyim yitip gidiyor. Sonra okulda oluyormuşuz. Selim Şahin, Aloş, başka çocuklar da var. Birden içeriye bir çocuk giriyor. Kucağında bir yığın kitap. Bize doğru koşarak geliyor. "Beni tanımadın mı Yeter? Ben Özgür'üm. Senin mektup arkadaşın." Hemen kucaklıyorum seni. Selim Şahin, Aloş da kucaklıyor. Kucağındaki kitapları bize dağıtıyorsun. Sonra kasabaya inişimizde gördüğümüz üstü kâğıtlı şekerlerden de veriyordun. Okuldan çıkıyoruz. Seni bizim eve götürmek istiyorum. Elinden tutup koşuyorum. Tahir'lerin kapının önünden geçerken onların köpekleri üstümüze geliyor. Sen korkup bağırıyorsun. Hemen senin önüne geçip köpeklere taş atıyorum. Koca koca taşlar. Bir yandan da "Hoşt, hoşt...' diye bağırıyorum. Bağırtıma uyandım.

Mağaralıktan akşama doğru döndük. Babam bugün ilk kez tayı yüke koştu. Bu yüzden çok, ama çok yoruldum. Taylar, büyüyüp de yük taşıyacak çağa geldi mi yüke alıştırırlar. Yüke koşuldu mu artık tay olmaktan çıkarlar. Bir tayı yük taşımaya alıştırmak güç bir iştir. Huysuzlanır. Semer vurdurmaktan, yükten hoşlanmaz. Bizim ki de deliye döndü. Üç dört kez üstündeki semeri de, yükü de attı. Ta büyük mağaranın oraya kadar kaçtı. Her seferinde ben de ardından koştum, yakalayıp getirdim. Babam semeri vurunca beni bindirdi üstüne. Semerin kaşlarından iyice tutundum. Sıçradı, sıçradı. İyice yoruldu. Bir kez de babam bindi. Sonunda da yükü yükledik. Bir iki huysuzlandı. Alıştı böylece.

Tam yatacaktık ki Bağrıyanık Dayı geldi. Postaya uğramış. Postacı hem mektubunu, hem de gönderdiğin kitabı ona vermiş. Bana akıllı oğlan der. Gene öyle dedi, " bak, akıllım arkadaşın san ne göndermiş..."

Sevinçle açtım mektubunu. Kitabı da öyle. İçimden "rüyam çıktı" dedim. Sağol kardeşim. Demek fotoğrafımı beğenmedin öyle mi? İyi çıkmamış. Zati koca kasabada bir fotoğrafçı var. Öğretmenimiz öyle dedi. Saçımızı Zeynel Ağabi kırkıyor. Geçen yıl İstanbuldan bir makine getirdi. Kimin saçı uzarsa ona gidiyor. Sol eliyle alnımızı tutuyor, sağ eliyle de makineyi. Ensemizden başlayıp tepeye doğru kıtır kıtır kesiyor saçımızı. Her kesim için on yumurta alıyor. Zeynel Ağabi bu makineyi getirmeden önce analarımız makasla keserdi saçlarımızı. Niye mi uzatmıyoruz? Köy yer de kolay mı? Toz toprak içinde hemen kirlenir saçlar. Sonra da içinde bit ne olur.

Keşke o televizyoncular bir de bizim köye uğrasalar. Bir de bizim köyü gösterseler. Belki görür tanırdın beni. Çeşmemiz var. Bizim köyde de karınları şiş çocuklar var. Onlarınki de sudan mı? Bir şey diyemem. Bizim öğretmen diyor ki "toprak yemişler bunlar. Ondan şişmiş karınları." Yüzleri de sarı, saman sarısı, irin gibi. Okuldaki çocuklardan ikisi öyle. Öğretmen dedim de aklıma geldi. Geçen cuma günü az kalmış ki imamın oğulları bizim öğretmeni dövsünler. Köylüler zor kaçırmışlar öğretmeni.

Cuma günleri caminin önünde toplanır bizim köyün erkekleri. İmam Emmi böyle ister. Hele bir gitme, dilinden düşürmez. Babam bile çekinir imamdan. Bizim imamın nefesi keskindir, hastalara muska yapar, okur üfler. Adı çevre köylerde de duyulmuştur. Bu yüzden hastası olan bizim imama getirir önce. Doktordu, hastaneydi düşünmez bile.

Öğretmenimiz, Örnecik köyüne gitmiş. Dönüyormuş. Yolda bizim köye, imama gelen bir karı kocaya rastlamış. Küçük bir kızları varmış. Kızın ayakları tutmuyormuş. Öğretmenimiz yolda kızın anasına babasına, "bu kızı doğru kasabaya götürün. Doktor görsün. İmamın nefesi de, muskası da kâr etmez buna" demiş. Demiş ya dinletememiş. Onlar da öğretmenin sözünü imama aktarmışlar. İmam da kızmış. Oğullarına dövdürmek istemiş öğretmeni. Neyse ki bırakmamışlar.

Kitabı okudum. Hiç ara vermeden. Gerçekten acı çeken bir biz değiliz ki.. Kitaptaki çocuklar da acılı. Ama hepsi de umutlu. Ağabeyim Almanya'ya giderken de dedi ki "insan isterse, dayanırsa bir gün istediğine kavuşur" Sen de yazar olmak istiyorsan olursun. Hem insanları da çok seviyorsun. O zaman Selim Şahin'inki gibi benim öykümü de yazarsın olmaz mı?

Mektubuma burada son verir, gözlerinden öperim. Cevabını dört gözle beklerim.

Yeter Sarıgül

OLİMPİYATLAR

HALİT KIVANÇ anlatıyor

HER YOL ROMA'YA

1960 yılında 17. Yaz Olimpiyatları'nı düzenleme görevini İtalyanlar üstlenince, meşhur sözdeki gibi her yol Roma'ya çıkmaya başladı. 84 ülkeden 5300'ü aşkın sporcu toplanmıştı Roma'ya.. Şimdi Roma'ya gelenler için ilk amaç, Papa'yı görmek değil, ama madalya kazanmaktı. Ne var ki her yol madalyaya çıkmıyordu. Atletizmde büyük iddia taşıyan Amerikalılar Roma'da epey hayal kırıklığına uğradılar. Doğrusu spor dünyası için sürprizdi bu.. 100 metrede Alman atleti Armin Hary, 200 metrede de İtalyan atleti Livio Berutti, Amerikalı favorileri geçmiş, birinci olmuşlardı. Fotoğraflarımızdan biri Armin Hary'nin 100 metrede ipi göğüsleyişini canlandırıyor. Ötekinde ise, siyah gözlükle koşan İtalyan atleti Berutti 200 metrede birinci gelerek altın madalya kazanıyor.

8. KIŞ OLİMPİYATLARI'NDA EV SAHİBİ SQUAW -VALLEY...

Kış Olimpiyatları'nın sekizincisi 1960'da Amerika'da Squaw—Valley'de yapıldı. 30 Ulustan 800 kadar sporcunun yer aldığı Kış Oyunları'nda Sovyetler Birliği sporcuları büyük başarı gösterdiler. 6 şampiyonluk kazanan Sovyetleri 4 altın madalya ile Almanya izliyordu. Evsahibi Amerika Birleşik Devletleri'nin sporcuları ise ancak 3 şampiyonluk alabilmişti.

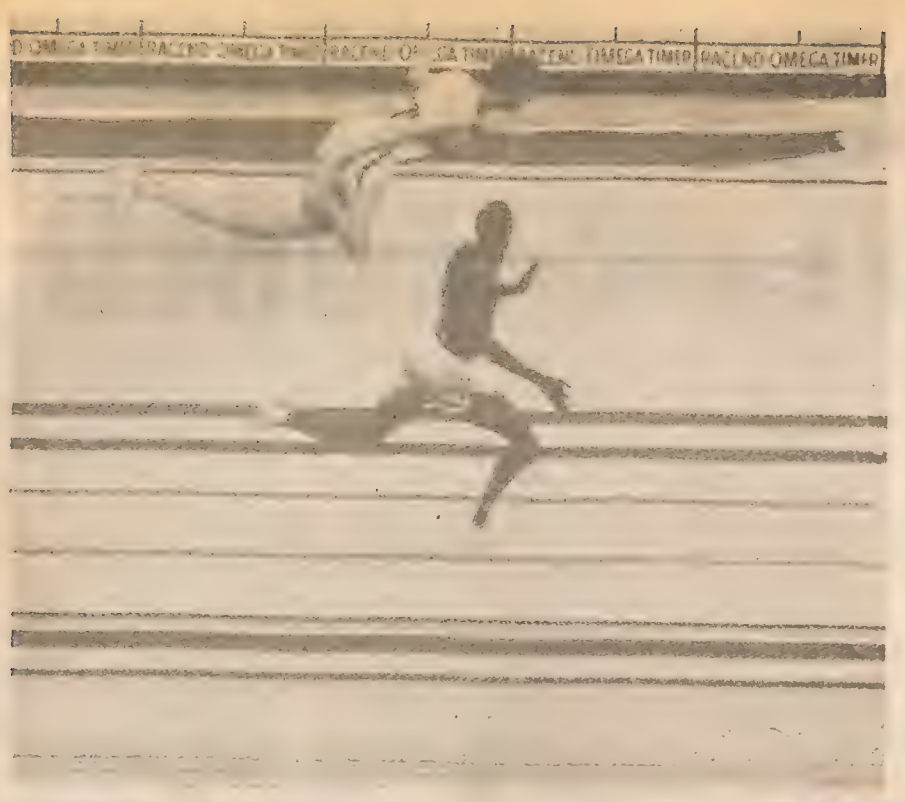

ŞAMPİYONU ANCAK FOTOĞRAF BELİRLEDİ

1960 Roma Olimpiyatlarının inanılmaz mücadelesi 400 metre yarışında olmuştu. Amerikalı Otis Davis ile Alman Carl Kaufmann, baştan sona çaba harcamış, birbirine en ufak fırsat vermemiş, son metreye kadar yanyana koşmuşlardı. İşte varış ipini de birlikte göğüslüyorlardı. Tribünlerdeki binlerce seyirci hangisinin kazandığını ayırdedemiyordu. En yakınlarındaki hakemler dahi birinciyi seçememişti. Tek çare, foto-finiş'ti. İpin göğüslendiği anda otomatik olarak fotograf çeken makine verecekti kararı.. Bakıldı. Foto—finiş, Otis Davis'in ipi daha önce göğüslediğini ortaya koyuyordu. Gözle ayrılamayacak kadar minicik zaman ayırımını makine saptamıştı. İşte bu unutulmaz yarışın son anını resimde görüyorsunuz. İki atletin 44.9'luk derecesi dünya rekoruydu. Aslında bu yarışta tam 13 rekor kırılmıştı.

ÇIPLAK AYAKLI KONTES OLUR DA... ÇIPLAK AYAKLI ŞAMPİYON OLMAZ MI?

1960 Olimpiyatları'nın ilgi çekici sporcularının başında, Etopya'lı atlet Abebe Bikila vardı. Maratonda müthiş bir derece yaparak herkesi hayran bırakan zenci atletin, en büyük özelliği çıplak ayakla koşmasıydı. Evet, 42 bin metreyi çıplak ayakla koşuyordu Bikila.. Maratonu bitirirken topladığı alkışla Etopya'nın adını herkese duyurmuştu. Dört yıl sonra Tokyo Olimpiyatları'na da katılacaktı Abebe Bikila.. Gene şampiyon olacaktı. Ama bir farkla: Dört yıl sonra artık çıplak ayakla değil, spor ayakkabısıyla koştuğu görülecekti.

İşte çıplak ayaklı büyük şampiyon Abebe Bikila'nın resimleri arasından sizler için seçtiklerimiz. Ünlü atlet, yine bir rekorun peşinden koşuyor...

23 NİSAN'IN 60. YILDÖNÜMÜ

ULUSAL Egemenlik ve Çocuk Bayramı" olarak kutladığımız 23 Nisan'ın bu yıl 60. yıldönümü. Her yıl olduğu gibi yurdun yine her yanında törenler düzenliyor, şenlikler yapıyoruz. Bu törenlerde yine günün anlam ve önemi belirtiliyor. Şenlikler, başta siz çocuklar olmak üzere, yine hepimize sevinç duyuruyor.

Törenlerin anlamlı olması ve bizlere köklü bir sevinç duyurması, kutlamanın gerçek bir kutlamaya dönüşmesine bağlı. Bunun için de bayramı doğuran olayı belleklerimizde bir kez daha kavramalıyız.

Bildiğiniz gibi, 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmıştı. Altmışıncı yıldönümünü kutladığımız bu olay, ülkemizin tarihinde neden bu kadar önemli? Bunu kavrayabilmek için biraz daha gerilere, yüzyılımızın başlarına dönmeliyiz.

Yirminci yüzyılın başlarında, çeşitli devletlerin sanayileşme alanında attığı adımlar, farklı bir siyasal ve ekonomik konumun ortaya çıkmasına yol açmıştı. Bir yandan, ilerleme ve gelişme içinde olan ülkelerle buna ayak uyduramayanların güçleri arasında eşitsizlik doğarken, bir yandan da, güçlenen ülkeler arasında çıkar çatışmaları oluşmuştu. Örneğin Osmanlı Devleti, sanayileşme alanında gelişme ve ilerlemelere ayak uyduramayanlardan biriydi. Buna karşılık Almanya, hızla sanayileşen ve daha önce sanayileşmiş Fransa, İngiltere gibi ülkelerin kaynaklarını da, pazarlarını da paylaşmak isteyen bir ülke durumuna gelmişti.

Dünyada o zamana kadarki siyasal ve ekonomik dengenin bozulması bu devletleri sonunda karşı karşıya getirdi. 1914'te bu yüzden Birinci Dünya Savaşı patlak verdi. Çıkarları birbiriyle çatışmayan ülkeler, aralarında anlaşıp birlikler oluşturdular. Anlaşmış Devletler adı altında bir araya gelen Fransa, İngiltere, Rusya, İtalya, Amerika'nın karşısında, Almanya, Avusturya – Macaristan İmparatorluğu, Bulgaristan ve Osmanlı Devleti Bağlaşmış Devletler adıyla yer aldı. Doğu ve batıda birçok cephelerde Osmanlı ordusunun da çarpıştığı savaş dört yıl sürdü. 1918'de Bağlaşmış Devletler'in yenilgisiyle sonuçlandı.

Savaş, dünya haritasında birçok değişikliklere neden olmuştu. İmparatorluklar yıkılmış, kimi ülkeler bağımsızlıklarını kazanmış, bu arada birçok ülkenin toprakları el değiştirmişti. Osmanlı Devleti de bu değişimden payına düşeni aldı. Anadolu dışındaki topraklarını yitirdi.

30 ekim 1918'de imzalanan Mondros Silâh Bırakışması, ordu bulundurmamak gibi birçok yönetim ve denetim hakkını Osmanlı hükümetinin elinden alıyor, kazanan devletlere veriyor-

du. Bundan yararlanan devletler donanmalarını 14 gün sonra İstanbul limanına yolladılar. Arkasından Anadolu'nun çeşitli yerlerine asker çıkardılar. İngilizler Karadeniz kıyısına, İtalyanlar Antalya yöresine, Fransızlar Güneydoğu Anadolu'ya, Yunanlılar da İzmir'den başlayarak Ege bölgesine el koydular. Niyetleri hem bu toprakları paylaşmak, hem de ülkeyi bağımlı duruma getirip sömürmekti.

Osmanlı hükümeti, ülkeyi yok olmaya sürükleyen bu durum karşısında halkın çıkarlarını savunacak kararlar almak yerine bu paylaşımı onaylayan Sevr anlaşmasını da imzalamıştı. Buna karşılık halk, sonuca boyun eğmedi. İşgal güçlerine karşı yer yer direnmeye, ülkeyi yabancı boyunduruğundan kurtaracak çareler aramaya başladı. Ama bunlar, her biri kendi yöresinde kalan, birbirinden kopuk hareketlerdi. Önderlerin çıkıp bunları örgütlemesi ve düzenli bir yönetime kavuşturması gerekti.

Nitekim asker ve sivil yurtsever aydınlar arasında bu gerekliliği kavrayanlar vardı ve sayıları her geçen gün artıyordu. Osmanlı hükümeti, Anadolu'da filizlenen direniş odaklarını yok etmeye çalışırken, bunlar ulusal güçlere katılıyordu. Osmanlı ordusunda görevli bulunan Mustafa Kemal Paşa da savaştan sonra İstanbul'a dönmüş, yeni durumu izlemeye başlamıştı. Uygun bir görev alarak deniz yolundan Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı.

Ulusal güçlerin örgütlenmesi çalışmaları Amasya'da ilk ürününü verdi. Mustafa Kemal Paşa burda, 20. Kolordu Komutanı Ali Fuat Paşa, eski Deniz Bakanı Rauf Bey ve 3. Kolordu Komutanı Refet Paşa ile bir araya geldi. 22 haziran 1919 günü yapılan toplantıda, ulusal kongreler düzenlenmesi yolunda kararlar alındı.

Ülkenin doğu yörelerinden gönderilen temsilcilerle ilk kongre 23 Temmuz 1919'da Erzurum'da düzenlendi. Mustafa Kemal Paşa kongre başkanı seçildi. Yapılan çalışmalar sonucu bir temsilciler kurulu oluşturuldu. Yurdun bölünmezliği, ulusal bağımsızlık için doğu illerinde kurulan örgütlerin birleştirilmesi karar altına alındı.

Aynı yılın 4 Eylül günü ikinci kongre Sivas'ta yapıldı. Bu kez tüm yörelerden seçilip gelmişti temsilciler. İçine düştüğü durumdan ülkenin kurtarılması için ileri sürülen düşünceler tartışıldı. Büyük bir devletin koruması altına girme düşüncesi kabul görmeyerek Kurtuluş Savaşı'nın başlatılması kararlaştırıldı. Bağımsızlığın sağlanması için ulusal güçlerin düzenli orduya dönüşmesi, ulusun yazgısını eline almak üzere bir ulusal meclisin toplanması, seçilen temsilciler kurulunun bütün ulusal hareketleri ve örgütleri yönetmesi öngörüldü.

Kongrelerden sonra Mustafa Kemal Paşa başkanlığında oluşturulan Temsilciler Kurulu, başlayan direnme hareketlerini yönetmeye başlamıştı. Ama hükümet olarak ülkede hâlâ İstanbul'daki Osmanlı Hükümeti vardı. Direnme hareketlerini sürekli baltalıyor, bunları yasal hükümete karşı isyan sayıyor ve önderlerini de, bu arada Mustafa Kemal Paşa'yı da, isyancı olarak ölüm cezasına çarptırıyordu.

Son Osmanlı Meclisi İstanbul'da toplanmış, işgal güçlerince dağıtılmıştı. Milletvekilleri de Malta adasına sürgüne gönderilmişlerdi. Anadolu direniş hareketine yasal bir dayanak sağlamak üzere ulusal meclis açılması gerekiyordu. Temsilciler Kurulu, yurdun her yanından seçilecek temsilcilerle Ankara'da ulusal meclisin açılmasına karar verdi. İşte 23 Nisan 1920'de bu karar sonucu halkın seçtiği temsilciler Ankara'da toplandı.

Ulusal egemenliği koruma ve sürdürme yolunda atılan bu bilinçli adım, bugün kutladığımız bayrama kaynaklık ediyor. Siz cocukların da aynı yolda yürümesi için "Çocuk Bayramı" olarak anılıyor.

ATATÜRK ÇOCUKLARI ÇOK SEVERDİ

Sevgili Çocuklar,
Atatürk,
Çocukları çok severdi.
Açık mavi gözleri,
Her yerde çocukları ararды.
Bu gözler,
Ona sevgiyle bakan
Çocuk gözlerinde kalırdı.
Atatürk,
Türk çocuklarına,
Sevgi ve güvenle bakıyordu.
Atatürk,
Büyük ve uygar
Çağdaş ve mutlu
Türkiye'yi
Sizlerde görüyor.
Sizlerde buluyordu.
Atatürk,
Nerde bir çocuk görse
İçi, sevgiyle dolardı.
Atatürk,
Bütün yurt gezilerinde
Çocuklara, sevgiyle yaklaşır,
Onlarla uzun uzun konuşurdu.
Çocuklara, çeşitli sorular sorar,
Onların yanıtlarını dinlerdi.
Sonra, çevresindekilere,
Yeni buyruklar verirdi.
Sevgili Çocuklar,
Atatürk
Bir gün,
Bir çocuk balosuna gitmişti.
O, baloya gelince,
Herkes, ne yapacağını şaşırdı
Bu şaşkınlık,
Bu coşku dalgası içinde,
Küçük, bir oğlan,
Salonun ortasında kaldı.
Bu Türk çocuğu,
Bir süre, hayran hayran,
Atatürk'e baktı.
Sonra, coşkuyla bağırdı:
" — Atatürk'üm, seni öpmek istiyorum."

İSMAİL SİVRİ

(İsmail Sivri'nin, "Atatürk Çocukları Çok Severdi" kitabından bir bölüm...)

uçurtmayı yaşatalım

NURİ ÖDEKAN

ÇOK SAYIDA HÜCREDEN OLUŞAN UÇURTMALAR

EDİNBURG'da 1847'de doğmuş, Alexander Graham BELL 1896 yıllarında insan taşıyabilen uçan araç yapımı ile ilgilenirken ilk deneylerini uçurtma tekniği üzerine yoğunlaştırmış. Çeşitli tipleri inceledikten sonra dört-yüzeyli uçurtmada karar kılmış. 2 yüzeyi ipekle kaplı bu modeli daha önce incelemiştik. Bu biçimin kendi ağırlığı ve kaldırma gücü arasındaki ilişkiyi çok uygun bulan BELL çok sayıda dört–yüzeyli hücreden oluşan denemelere girişmiş. İlk deney 1905 yılında 1300 hücreden oluşan FROST KİNG adlı uçurtma. Toplam ağırlığı 57 kg ve 17 km/saatlik rüzgar hızı havalanmasına yetiyor. BELL'in buradan çıkardığı sonuç ya daha büyük yüzeyler elde etmek yada rüzgar gücüne ek bir itme gücü sağlayacak bir makine.

1907'de 3393 hücreden oluşan ve insan taşıyabilen ilk aracı deniyor BELL. 51 metreye yükselebilen araç yaklaşık 7 dakika uçabiliyor. Adı CYGNET. Onu CYGNET II izliyor, insan ve makine taşıyabilen araç.

BELL uçurtma çalışmalarını burada bırakıyor. "HAVA DENEMELERİ CEMİYETİ"ni kuruyor ve 1908 de uçak yapımına yöneliyor.

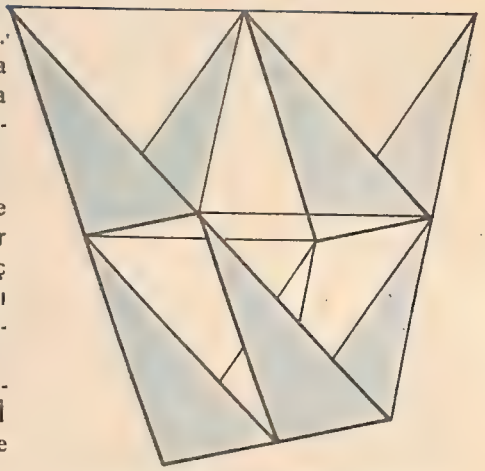

Bell'ün dört hücreli bir uçurtması.

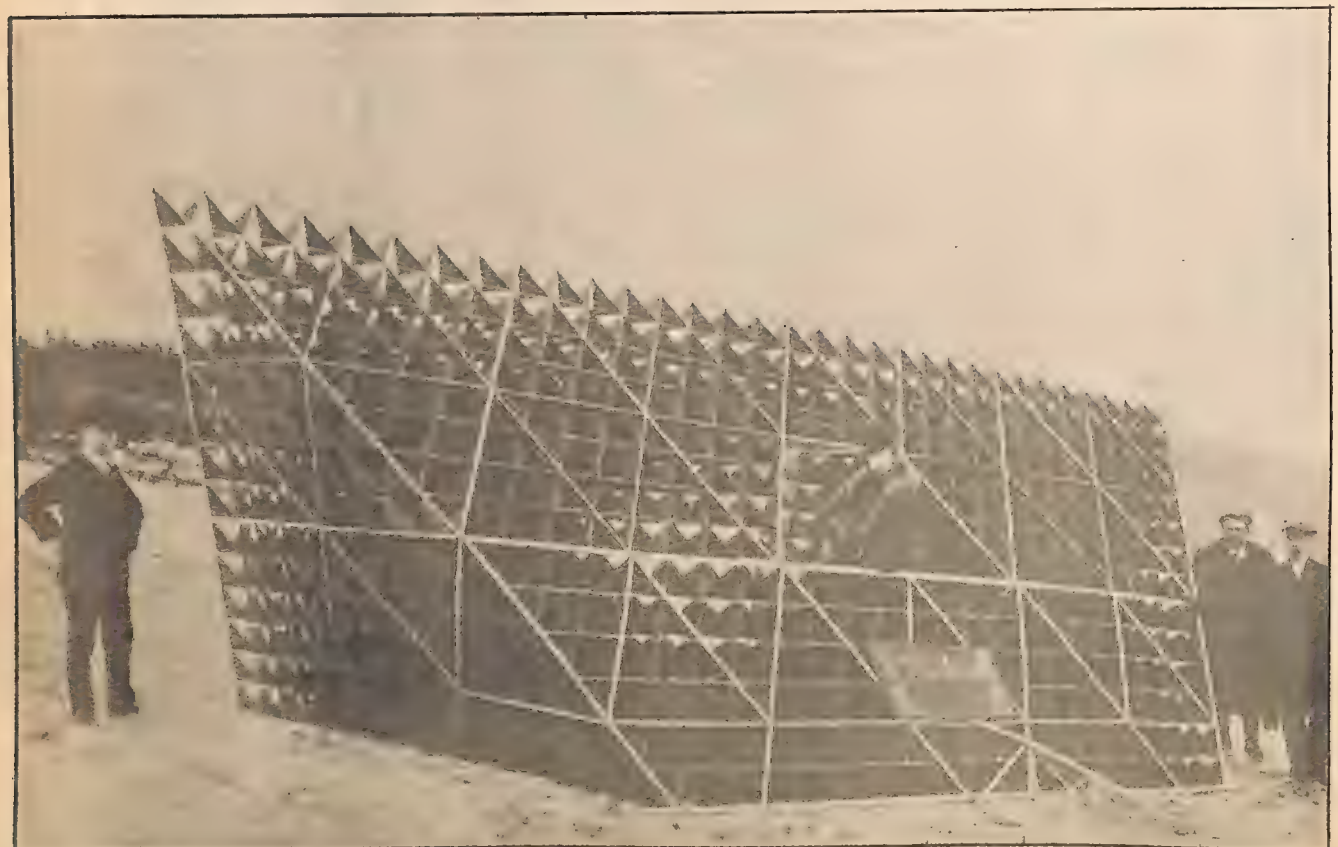

BELL'in ünlü SİYAMLI İKİZLERİ. Hücrelerden oluşan dev boyutlu dört yüzeyli ortada insanı tutacak güçlü bir bağlantı köprüsü ile birleştiriliyor.

Uçurtma Şenliği

11 Mayıs 1980

ATİLA ALPÖGE

BİR UÇURTMA ÖYKÜSÜ

Rogallo diye bir adamcağız vardı. Aslında Rogallo hâlâ yaşıyor. Bir uçurtma meraklısıydı. Belki de uçurtma sevdiği için Amerikan Havacılık ve Uzay Kurumu'nda mühendis olarak çalışıyordu. Bir gün evde otururken aklına bir düşünce geldi; karısına seslendi. "Gertrude, dedi, hani bizim sıcak yaz günlerinde serinlemek için kullandığımız bir vantilatör vardı. Çok kuvvetli hava püskürtürdü. Nerede o?

Vantilatörü buldular ve karı koca elele vererek deneylere başladılar. Rogolla yepyeni bir uçurtma yapmak istiyordu, ve şöyle düşünüyordu:

— Şimdiye kadar hep sert yüzeyli uçurtmalar yaptılar. Yani rüzgar gelip bu yüzeye çarptı ve ona uymak zorunda kaldı. Niye yumuşak ve oynak yüzeyli uçurtma olmasın? Niçin uçurtma yüzeye rüzgara göre oynayarak uyuşum sağlamasın? Bu, dengeyi güçlendirir.

Rogallo deneylerinde çok başarılı oldu. Yepyeni bir uçurtma yaptı. Kağıttan yapılmış şeytan uçurtmalarına benzeyen, üçgenimsi bir uçurtma... Yıl 1948'di. Nedense o zamanlar kimse bu uçurtmayla ilgilenmedi.

Rogallo çalışmalarını bıraktı. Fakat bir gün, çalıştığı Uzay Kurumu'nda bu uçurtmayı farkettiler. Birden ilgilendiler. Bu üçgen biçimli uçurtmanın bir benzeri ve çok büyüğü yapılabilirdi; bundan paraşüt gibi yararlanılabilirdi. Uzay gemilerinin dünyaya geri dönüşlerinde atmosfere girdikten sonra kullanılması gereken paraşüt bu olabilirdi. Rogallo ve arkadaşları kolları sıvadılar ve yeni uçurtmadan yepyeni bir paraşüt oluşturdular. Bugün uzay kapsüllerinin çoğunda bu üçgen biçimli ve uçurtma kaynaklı iniş takımı kullanılıyor.

NASIL UÇUYOR? - 2

Geçen hafta uçan şeyleri etkileyen "Kaldırma Gücü"nü görmüştük. Anımsıyor musunuz?

Kaldırma gücü uçakların kanatlarını etkiliyordu ve uçaklar böyle havalanabiliyordu. Kanatların üstünde hava basıncı azalıyor, alttaki basınç daha fazla geldiği için kanat yukarı doğru itiliyor. Uçurtmada da aynı olay var.

Ama havada yükselen her şey başka bir güçle daha karşılaşıyor. O da "İtme Gücü". Ya da sürükleme gücü. Örneğin rüzgar uçurtmayı alıp uzaklara götürmek, sürüklemek istiyor. Uçaklar da hızla giderken, hava tam karşıdan bu gidişe karşı direniyor; uçağı ters yönde itmek istiyor.

Demek ki "nasıl uçuyor?.. diye sorduğumuz zaman iki tür güçle karşı karşıyayız. Bir güç yukarı doğru kaldırıyor, öteki de yatay olarak itiyor. Bakın, aşağıda bu güçleri gösterdik. Uçurtmayı ya da uçağı bir yuvarlak, bir daire belirtiyor. Düşey duran ok "Kaldırma Gücü"nü, yatay ok ise "İtme Gücü"nü gösteriyor.

Şimdi bir uçurtmayı düşünelim. Bunu etkileyen Kaldırma Gücü, İtme Gücü'nden daha fazla olursa, ne olur? Uçurtma tepemize doğru yükselir.

İtme Gücü çok daha fazla ise, o zaman uçurtma ilerilere, ufka doğru, yatay yönde uzaklaşır.

Acaba uçurtmamızı uçururken karşımıza çıkan bu güçlere biz bir şey yapabilir miyiz? Onları yönlendirebilir miyiz? Bu soruyu Nuri Ödekan ağabeye soralım ve önümüzdeki haftalarda yanıtlamasını isteyelim.

ŞENLİK HABERLERİ

Çocukları en çok kim seviyormuş?

Geçen yıl Çocuk Yılı idi. Herkes bol bol sözünü etti; ama çocuklar için tutarlı şeyler yapan çok az kimse çıktı. Bunlar da bir kaç Belediyemiz oldu.

Şimdi, gene Belediyelerimiz Uçurtma Şenliği için kollarını sıvadılar. 11 Mayıs'ta bir çok kentimizde Uçurtma Şenliği yapılacak. Örneğin Antalya, Burdur, Ankara, Mersin, İstanbul... Böylece Belediyelerimiz gerçek çocuk dostu olduklarını gene kanıtladılar. Öyle sanıyoruz ki, Belediyelerimizin hazırlıklarını kendi yörenizde yakından duyacaksınız.

Yarışma

Bir yarışma hazırladığımızı geçen hafta duyurmuştuk. Bu bir yazı yarışması olacak. Konusu da uçurtma... Yarışmanın ayrıntılı koşullarını önümüzdeki haftalarda açıklayacağız. Ama siz şimdiden hazırlığınıza başlayın. Ne gibi mi? Uçurtmanızı yapın önce.. Sonra da 11 Mayıs Uçurtma Şenliği'ne katılın. Bunları yaparsanız yarışmaya katılmaya hazır olacaksınız.

Uçurtma Atölyesi

İstanbul'da bir çok ağabeyiniz uçurtma için bir araya geldiler. Kimler yok ki! Ressamlar, mimarlar, uçak mühendisleri.. Hepsi de uçurtma hayranı. Bir atölye kurdular. Genç kardeşlerimize uçurtma yapmasını öğretiyorlar. Burada yapılan uçurtmaları da bir sergide sizlere sunacaklar. Bu yazıyı okuduğunuz sırada sergi açılmış olacak. Sakın kaçırmayın. Orada hem çok güzel uçurtmalar göreceksiniz, hem de değişik uçurtmaları yapma yöntemlerini öğreneceksiniz.

Televizyon, Radyo

Duyduğumuza göre, televizyonla radyo da uçurtmalarla ilgilenmeye başlamış ve sizler için bir, iki özel program yapacakmış.

İÇİNİZDEN BİRİ

tomris uyar

BOZKIRDA yaşayanlar, bozkırdan şöyle bir geçenler bile ilkyazda karşılarına çıkan görüntüyü hiç unutmazlar. Bozkıra özgü duru, mavi göğü, güneşte bile sert, ayazlı havayı... Derken birdenbire kararır gök, kısacık bir sağnak iner. İşte o sağanaktan sonra, bozkırın bir mevsim yaşayan adsız çiçekleri öyle bir parlar ki şaşar insan, top top mor dikenler ışıl ışıl kesilir, çevreyi topraktan, bitkilerden yükselen yabansı bir koku kaplar.

Bozkırın türküleri de böyledir çoğunluk. Acılı, uzayıp giden tekdüze uzun havalar, bozlaklar, bir bakarsınız birden neşeli bir türküye bitişiverir.

Bunları size, Zühtü Durmuşçiçek'i daha iyi tanıtabilmek için yazıyorum, yukarda gördüğünüz yüzünün ayrıntılarını daha iyi kavrayabilin diye. Bozlak güzelliğini... Oysa Zühtü tam bozkırdan sayılmaz: Tokat'lı. Türküler, Tokat'ın bir bağ içinde olduğunu söylüyor.

Üstelik Zühtü, Hisar'da kıyıda oturuyor şimdi. 14 yaşında. İlkokulu bitirmiş, Matematikten hep "Pekiyi" almış. Türkü seviyor, hafif batı müziği seviyor. "Lassie" ve "Heidi" gibi televizyon dizilerini, "Yaban Kazları" gibi serüven filmlerini seviyor. Türkçesi çok temiz. Büyüklerin kendisiyle pek konuşmadıkları bir ortamda büyümesine karşın, sözcüklerin anlamını değerlendirmeyi beceriyor. Zühtü, hızlı bir "Milliyet Çocuk" okuru...

Gelgelelim birçoğunuzla ortak yanları burada bitiyor. Zühtü, artık okula gitmiyor. Çünkü babası şu anda işsiz ve bir sürü kardeşi var Zühtü'nün. 9 ve 7 yaşlarında iki erkek, 4 yaşında bir de kız kardeşi. Erkekler, okuyorlarmış. Zühtü ile 19 yaşındaki ablası, ailenin geçim sorumluluğunu üstlenmişler.

Sabahtan akşama kadar bir lokantada garson yardımcılığı yapıyor Zühtü. İşini çok seviyor. Benimle konuşurken bile gözü masalarda. Hemen koşup dolan kül tablalarını boşaltıyor, kadın müşterilerin iskemlelerini çekiyor, erkeklerin paltolarını tutuyor. Kazancını olduğu gibi götürüp babasına veriyormuş.

Arada sırada arkadaşlarından ödünç aldığı Kemalettin Tuğcu romanlarından başka kitabı pek yokmuş. "İşimi seviyorum," diyor durmadan, "büyüyünce de garson olacağım zaten. Belki bir gün benim de bir lokantam olur."

Sonra ışıl ışıl gülüyor. Gururlu, sabırlı, gerçekçi, şimdiden sorumlu bir erkek sayılacak Zühtü'nün çocuksu çizgileri o zaman açığa çıkıyor.

Milliyet YAYINLARI

çocuklara

BOYAMA KARTLARI

Arkadaşlarınıza, büyüklerinize, öğretmenlerinize, önemli günlerde, bayramlarda kart gönderiyorsunuz değil mi?
Artık bu kartları kendi emeğinizle yaratabilirsiniz. Bunun için size 8 tür boyama kartı hazırladık. Bunları bir güzel boyayıp sevdiklerinize yollayabilirsiniz..

BOYAMA KARTLARI:
Çiçekler, Hayvanlar, Adım Adım Avrupa, Kümes Hayvanları, Dünya Çocukları, Çevremiz, Spor Taşıtlar.

ÇOCUK KLÜBÜ

YENİ ARMAĞANLARIMIZ

ÇOCUK Klübü armağan dağıtmayı bu sayıda da sürdürüyor sevgili okurlarımız. Anımsayacağınız gibi, geçtiğimiz sayılarda sizlere kaset ve kitap dağıtmış, önceki hafta da, "Arkadaş Kitaplar"dan seçilmiş 30 kitabı, çektiğimiz kurada klüp üyelerine dağıtmıştık.

Sizlere bu sayımızda da, "Milliyet Çocuk Kitapları"ndan seçtiğimiz 30 kitabı armağan edeceğiz. Ayrıca önümüzdeki sayılarımızdan başlayarak, öteki yayınevlerinin de kitaplarını kuralarımıza sokacağız.

Adlarını armağan kazanan kardeşlerimizin arasında göremeyen okurlarımız üzülmesinler. Bu tür kuraları her sayı sürdürecek, bir yıl içinde de her okurumuza bir armağan ulaştırmaya çalışacağız.

Esenlik dolu bir hafta dileriz sevgili okurlarımız.

KİTAP KAZANANLAR

1. N. Altuğ Seven (İstanbul)
2. Sabriye Mine (Torbalı)
3. İ. Sinan Güney (Uşak)
4. Hızır Yazıcı (Bursa)
5. Nihal Ulutürk (Kayseri)
6. Göksel Gürsoy (Gediz)
7. Kani Buranağ (Girne)
8. Murat Örem (Susurluk)
9. Turgut Çavuşoğlu (Kırklareli)
10. M. Ali Küçüközer (Adıyaman)
11. Güven Can (Eskişehir)
12. Miray Mavzer (İzmir)
13. Çetin Fındıkoğlu (Erzincan)
14. Toni Cilcil (İstanbul)
15. Dolunay Odabaşı (Kırşehir)
16. Burçin İsmailoğlu (Adana)
17. Özlem Apaydın (Keçiören)
18. Zekeriya Solmaz (Adana)
19. Kazım Uzunoğlu (Denizli)
20. İdil İyiel (Kırıkhan)
21. İbrahim Çobanoğlu (Gaziantep)
22. Esra Korkmaz (Ereğli)
23. A. Can Aslan (Niğde)
24. Hüseyin Aydın (Merzifon)
25. Çınar Yeni (İzmir)
26. Ayşe Esenbel (Marmaris)
27. Kamil Erol (Çine)
28. Ganim Kutlu (Bafra)
29. Yunus Semir (Rize)
30. Erdoğan Erkol (Kırıkkale)

– Gene sular kesildi. Şu gemide doğru dürüst bir banyo yapamayacak mıyım?

ARAMIZA YENİ KATILAN ARKADAŞLAR

1034. Okan Bilgili, 1035. Şakir Bayur, 1036. Erhan Dönmez, 1037. Göksel Doğan, 1038. Ergün Tuğrul, 1039. Bahar Işık, 1040. Haldun Uzluer, 1041. Mert Sevinç, 1042. Sinem Gökçen, 1043. Atilla Arıdoğan, 1044. Güler Ciddi, 1045. Alper Mollaoğlu, 1046. Taner Canlı, 1047. Hale Nur Ülgen, 1048. Hülya Zeybek, 1049. Tahsin Özmen, 1050. Ömer Mesut Özbek, 1051. Kenan Harmanlı, 1052. Ediz Çetin, 1053. Uygar Kitis, 1054. Engin Gündüz, 1055. Berna Kosova, 1056. Kaan Yerli, 1057. Nedim İsa, 1058. Hakan Erkan, 1059. Recep Temizesen, 1060. Osman İnan, 1061. Metin Aksan, 1062. Perihan Andıran, 1063. İlhan Azak, 1064. Murat Avşar, 1065. Cezmi Aydın, 1066. Hale Karaaslan, 1067. Elif Hakarar, 1068. Kürşad Şen, 1069. Hanımcık Yüksel, 1070. Bülent Zekai, 1071. Seden Tayşi, 1072. Tuba Polat, 1073. Metin Biliçli, 1074. Sumru Yeşiladalı, 1075. Önder Aydın, 1076. İsmail Aksoy, 1077. Melten Ağduk, 1078. Eralp Şahin, 1079. Ali Necati Koçak, 1080. Kemal Keçeci, 1081. Özlem Sucuoğlu, 1082. Ferhat Çakmak, 1083. Erkan Ünüvar, 1084. Fatih Pakdemir.

BİR AVUÇ HIRSIZ

6

yazan: nina bawden

ETYEMEZİN BİRİ

ÜNLÜ ev ödevleri de olmasa Algy'nin dışarı çıkmasına zaten olanak yoktu. O gece iyice soğuk almış ve yatağa düşmüştü. Sid'in annesinin romatizmaları ise iyice azmış ve Sid evde annesine bakmak zorunda kalmıştı. Bir kez Rosie'ye rastladım ama, burnunu havaya dikip yürüdü, beni görmezlikten geldi. Sanırım ki, hâlâ Clio adına bana kızgınlığını sürdürüyordu.

Böylece ben de ailemle birlikte eve tıkılmak zorunda kaldım. Aileler söz konusu olduğunda doğrusu benimkiler pek de fena sayılmazlar. Onun için onlarla birlikte olmak canımı sıkıyor değildi. Ama bu hafta evde garip bir hava esiyordu. Ninemin eve kiracı almasına annem fena bozulmuştu. Yalnızca kendisine danışılmamasından ileri gelen bir kızgınlık değildi bu.

"Çok fena", dedi birden Cuma günü. Karşılıklı satranç oynuyorduk. Jinny yukarda saçlarını yıkıyor babam ise ocağın yanında kitabını okuyordu. O ana dek kimse ninemden söz etmemişti. Ama babam da ben de annemin ne demek istediğini anlamıştık. Çünkü günlerdir başka şeyden söz etmemişti ki... "Sanırsın paraya gereksinimi var", diye sürdürdü konuşmasını annem. Bu arada öylesine kendi düşüncelerine kapılmıştı ki, vezirini benim şahımın önüne koydu. Kendisini uyarmak zorunda kaldım.

"Sanki kendisine yardım edecek bir ailesi yok..."

"Aslında var ama, çok da yardım ettiğimiz söylenemez değil mi" dedi babam.

Bu arada iskemlesinden öne doğru eğildi ve piposunu ocağın kenarına vurmaya başladı.

Annem yerinden fırlarken az daha satranç tahtasını deviriyordu. "Ben sana bunu yapma diye kaç kez söyledim," diye bağırırken, bir yandan da süpürge ve faraşını almak için seğirtti.

Annem dışarı çıkınca babam bana göz kırptı. "Bu doğa güçleriyle annen arasında çok özel bir savaş oğlum" dedi. "Kömürleri içeri getirirken tozlarını neden almıyor diye merak ediyorum doğrusu."

Böylece annemin aklını ninemden çeleceğini sanmakla babamın çok yanıldığını ortaya çıktı. Dört ayak üzerinde sanki babam bir çöp kovası dolusu öteberi dökmüş gibi yerleri fırçalarken bir yandan da söyleniyordu: "Hiç hoşlanmadım bu işten. Hoşlanmış gibi de görünmemi beklemeyin benden. Bu yaşında zaten yeterince yapacak işi var. Bir de bu adamın önünde el pençe hizmet etmesi beni sinirlendiriyor. Ya düşer ölürse? Ha, sorarım size n'olacak o zaman? Daha bu öğleden sonra kendisine söyledim. 'Anne kendini yıpratıyorsun' dedim. Bana, 'eğer öyleyse de seni ilgilendirmez kızım' deyiverdi. Beni ilgilendirmezmiş. Eğer yatağa düşerse kim bakacak ona? Size söyleyeyim, bu adamı eve almasının tek nedeni beni kızdırmak içindir."

"Hiç de değil anne" dedim. "Bay Puttock istediği için aldı onu eve ninem."

"Peki Puttock istedi diye neden öyle yapıyor? Bana en aşağı bin kez Puttock denen adama katlanamadığını söylemişti."

Babam yatıştırmak istercesine, "İyi ama eve gelen Puttock değil, Gribble diye biri," dedi.

"İyi ya, kim o adam öyleyse bilmek isterim," dedi annem. Geriye doğru kaykılıp dizlerinin üzerine oturdu ve elindeki faraşı babama doğru sallayarak, "Bu adamı buralarda daha ön-

ce kimse görmedi. Kimsenin tanımadığı bir yabancıyı eve almak tam da annemin yapacağı bir iş. Bir yabancı ve bir etyemez üstelik!"

"İkisi de suç değil bence," dedi babam. Bir yandan da gülmesini saklamağa çalışıyordu.

"Hiç de kötü bir adama benzemiyor anneciğim. Ninemin bir arkadaş edinmesi fena mı?" dedim.

Aslında Bay Gribble'ı sevdiğimden değil de, ninemin yanını tutmak için böyle söylemiştim. Babamın dediği gibi etyemez olmak bir suç değilse de, adam bunu pek bir mesele yapıyordu.

Bunu kendim işittim. Adamla resmen tanışmam Salı günü oldu. Her ne kadar annem bu işin kendini kızdırmak için önceden planlandığın ileri sürüyorsa da, gene de nineme iyi bir yemek yapması için kocaman bir but gönderdi benimle.

Ninemin evine varınca ikisini ateşin karşısında oturur buldum. Bay Gribble ayakkabılarını çıkartmış ve ayakkabılarını küçük bir taburenin üzerine uzatmıştı. Bir çorabının baş parmağında delik vardı. Aralarındaki ufak bir masada çaydanlık duruyordu. Odanın çok sıcak ve içten bir havası vardı doğrusu.

Nineme butu verdim. Paketin kenarlarından etin kanı sızıyordu. Bay Gribble'ın pakete doğru baktığını görünce: "Çok güzel bir but. Annem seveceğinizi umduğunu söyledi," dedim.

Gözlerini kapadı ve tüm bedenini bir titreme aldı. Sonra nineme bakıp, bir trafik polisi edasıyla elini havaya kaldırdı, "Benim için değil Bayan Blackadder," dedi o kalın ve sis düdüğü sesiyle, "benim görüşlerimi biliyorsunuz."

Ninem biraz kızardı. Eti mutfağa götürdü. Bay Gribble bana dönerek, "Ben hiç et ve etli yiyecekler yemem küçük," dedi. "Yalnızca doğal yiyecekler yerim. Buğday, ceviz, meyva. Doğa bize bunları bolca vermiş. Doğaya minnet duyup, başka hiç bir şey istememiz gerekmez mi?"

Buna hiç bir yanıt bulamadığım için, öylece sustum.

Kemikli, beyaz bir parmak uzatarak beni yanındaki iskemleye çağırdı. Sonra elini uzatıp elimi tuttu. Eli soğuk ve sanki çamur gibiydi. Tiksinmekle birlikte elimi çekmeye utandım. "Adın ne senin küçük?" dedi.

"McAlpine Efendim" dedim. "P. H. McAlpine. Ama bana Fred derler." Bu babamın bir şakasıydı aslında. Ama

Bay Gribble bunu hiç de komik bulmadı. Yalnızca bana hüzünlü ve ıslak gözlerini dikip aklımdan geçenleri anlamak istiyormuşcasına bakmayı sürdürdü. Bu ilgiden sıkıldığım için, "Size bir bardak çay daha verebilir miyim efendim?" diye sordum.

Ninem odaya girerek, "Bay Gribble çay içmez yavrum. Çayın hırsları uyaracağına inanıyor" dedi.

Bana son derece ciddi bir bakış yöneltti.

Yanlarında duran masadaki çaydanlığa doğru baktığımı gören ninem kendini savunurcasına, "Bana yeni gelenekler öğretmenin sırası değil," dedi.

"Sevgili Bayan Blackadder, hiç de yapmıyorum böyle bir şey," dedi. Bay Gribble nezaketle." 'Yaşa ve yaşat', benim inancım budur Bayan Blackadder. Küçük kuzuları fırınımda pişerken görmektense, çayırlarda koşmalarını izlemeyi yeğlerim. Benim dediklerim çok doğrudur diye bir savım da yok ayrıca. Saf ve duyarlı bir yaradılışım var. Bunu çay, kahve ya da alkolle keskinleştirmek istemiyorum." Yanında duran bir bardaktaki dumanları tüten koyu, kara sıvayı içmeye başladı. Sonra o her zamanki hüzünlü gülüşüyle, "Sevgili bayan çayınıza engel olmadım ya?" diye sordu.

"Hiç de değil" dedi ninem. Bardağını eline aldı, sonra ona öylece bakıp, sanki artık hevesi kalmamış gibi tekrar yanına koydu ve ateşe bakmaya başladı. Bay Gribble 'ın sesinin yankıları da bitince, odaya büyük bir sessizlik çöktü. Duyulan yalnızca duvardaki saatin tik-takları ve Bay Gribble'ın, o ne olduğu belli olmayan sıvısını içerken, dudaklarının çıkardığı sesti.

Birden bilmek isteğime hakim olamayarak, "İçtiğiniz nedir efendim?" deyiverdim.

Dudaklarını şaplatarak, "Nargile suyu, küçüğüm" dedi. "Buğday kabukları, yer fıstığı, şeker pekmezinden yapılmış enfes bir karışım. Tatmak ister misin?"

Hayır, diyemedim doğrusu. Çok severek içeceğimi söylemekle yetindim. Ninem bana kuşkuyla baktı ama gene de bir fincan getirdi mutfaktan. Bay Gribble yanındaki küçük sehpanın üzerinde duran kavanozu eline aldı. Kahverengi toza benzeyen bir şeyden bir kaşık alarak fincana koydu. Kaynayan çaydanlıktan üzerine su koyup, kaşıkla karıştırdı ve bana uzattı.

"İşte yavrum" dedi, "Nefis, doğal bir içki. Tümüyle doğanın bahçesinden elde edilmiş. İnsan yapısına ve gereksinimlerine tam tamına uygun".

Hafif bir balık kokusu duymakla birlikte yeterince tedirgin olmadım. Bir yudum almamla, olduğu gibi dışarı püskürmeme ramak kalması bir oldu. Koyu, yapışkan, yosun kokulu bir suydu bu. Sanki balık tutkalı içiyordum. Nineme doğru baktım, ama o başını başka yana çevirdi.

Ninem çok dırdırcı kadın olabilir ama bazı nezaket kurallarına uyulmasında da çok kararlıdır.

HAFTAYA: ARISTOTLE'NİN ACI SONU

YENİ GİNE'DE TAŞ DEVRİNİ YAŞAYANLAR

AVUSTRALYA'NIN kuzeyindeki Yeni Gine adasındaki tropikal ormanlarda kabilenin üyeleri yaşamlarını hâlâ taş devrinin koşullarında sürdürmektedirler. Doğanın yanısıra komşu kabilelere karşı da savaşmak zorunda kalan bu ilkel kabile her zaman tehlike içinde yaşamaktadır. Yerli dilde Biami denilen bu kabilenin savaşçılarının başlıca silahı taş baltadır. Biamiler taş baltalarını tıpkı binlerce yıl öncesinin Taş Devri'nde olduğu gibi taşları birbirine sürterek yapmaktadırlar. Ağaçlardan yapılma kulübelerde yaşayan Biamiler düşmanlarına karşı bir önlem olmak üzere pencereleri kapı olarak kullanmaktadırlar. Biamilerin başında çeşitli süsler, boyunlarında deniz kabuklarından yapılma kolyeler, kollarında ve bileklerinde bilezikler vardır. Ama en ilginç özellikleri burunlarından yatay olarak geçirdikleri kemiklerdir. Bu kemikleri yalnızca erkekler burunlarına geçirmektedir. Küçük yaşlarda erkek çocukların burunlarına küçük kemikler takılmakta ve burunlar genişledikçe daha büyük kemiklerle değiştirilmektedir. Bizler için belki çok çirkin ve acı verici bir adet gelebilir ama burnuna kemik geçirmeyen Biamili oranın geleneklerine göre erkek sayılmamaktadır.

Biami kabilesinde erkek avcıdır, evine yiyecek getirmekle yükümlüdür. Avda genellikle uzun oklar ve baltalar kullanılır. Av için uygulanan yöntem de ilginçtir. Önce geniş bir alanda yangın çıkarılır, böylece hayvanların paniğe kapılması sağlanır. Avcılar kaçışan hayvanları oklarıyla vurarak yakalarlar. Oklar büyük bambu kamışlarından yapılır. Biami kabilesinde kadın çalışan kişidir. İşlerin çoğunluğunu o yapar. Ormandan odun toplamak da onun işidir. Biamili kadınlar sırtların-

da taşıdıkları file biçimindeki küfeler içinde odun getirirler. Göğüslerinden aşağı inen filelerde ise çocuklarını taşırlar.

Biamilerin çok garip adetleri vardır. Örneğin başı ağrıyan birinin alnı yanmakta olan bir çubukla dağlanmaktadır. Acıyı acı giderir görüşünde olan bu ilkel kabilenin üyeleri başağrısının bu yolla giderebileceğine inanmaktadırlar. Yeni Gine'deki Biami kabilesine ulaşmayı başaran gazeteci Derek Single çok garip bir olaya tanık olmuştur. Bir Biami savaşçısı olan Sodhu kendisinin bir büyücü tarafından ölüme mahkum edildiğini söylemiştir. Sodhu iyice muayene edilmiş ve çok sağlıklı olduğu anlaşılmıştır. Ancak 24 saat sonra Biamili savaşçı komaya girmiş ve ölmüştür. Arkadaşları Sodhu'nun cesedini eve götürmüşler ve çürümeye bırakmışlardır. Uzun bir süre sonra kemikleri örme bir sepete konarak evin dış duvarına asılmıştır. Biami kabilesinde ölülerin kemikleri evlerin duvarlarına asılmaktadır.

Yeni Gine'nin Murray gölü çevresinde yaşayan Biami kabilesindeki her bir insanın adı ya bitkilerden ya da hayvanlardan alınmıştır. Kiminin adı bambu, kiminin ise timsahtır. Biami kabilesinin yakınlarında modern olanaklara sahip bir klinik kurulmuştur. Ama kabileden hiç kimse bu kliniğe gitmemektedir. Hepsi kendi bildikleri adetlere göre tedavi olmayı yeğlemektedirler. Kadınlar en ilkel koşullarda doğum yapmaktadırlar. Bu yüzden doğum sırasında kadınların ölüm oranı çok yüksektir. Eğer kadın ölür de çocuk yaşarsa ve ona bakacak kimse yoksa annesiyle birlikte gömülmektedir.

Biami evlerinin içi de ilginç bir yapıya sahiptir. Bu ilkel evlerde verandaya benzer bölümler şeref konukları için yapılmıştır. Burada önemli konuklar ağırlanır. Evin duvarlarında geçmiş bayramlarda kullanılan hayvan dişleri asılmıştır. Odalarda ise boy boy silahlar sıralanmıştır: oklar, baltalar, kesici araçlar. Bu silahlar her hayvana göre ayrı ayrı yapılmıştır. Kuşa atılacak oklarla, bir yırtıcı hayvana atılacak oklar farklı yapılardadır.

Biamiler törenlere ve bayramlara çok düşkün bir kabiledir. Tören günlerinde genellikle dans ederler. Aralarından en iyi dans eden baş dansçıdır. Bu kişinin başı kuş tüyleriyle donatılır. Bu görünüm biraz kızılderililerin süslerini andırır. Baş dansçının bütün gövdesi baştanbaşa süslenir. Bu süsler tüyler ve boyalarla yapılır. Göreneklere göre dansçı bir kuşa benzetilir. Elinde de piton yılanının derisinden yapılma bir çeşit davul vardır. Dansçı bunu çalarak oynar. Hareketleri bir kuşun hareketlerini andırır. Davulunu sürekli olarak çalar ve bir dairenin çevresinde oynar. Dansçı dansını yaparken kabilenin kadınları da bir kenarda dururlar ve koro halinde kendi şarkılarını söylerler.

RESİMLER

Yeni Gine'de yaşayan bu ilkel kabilenin üyeleri küçük yaşlardan başlayarak burunlarına kemik ya da bambu kamışı geçirirler. Geleneklere göre kabilenin tüm erkeklerinin burunlarına kemik takması koşuldur. (karşı sayfada). Kabilenin baş danscısı tören günlerinde baştanbaşa süslenir. (yukarıda

(Yukarıda, altta). Bu tür kangurular dünyada az raslanır cinstendir.

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- İSMAİL DOĞRAMACI: Yaşım 14. Kartpostal biriktiririm, sinemaya giderim. Kitap okumayı ve gezmeyi severim.
  Adres: 1678 sayılı Karapürçek Tarım Kredi Kooperatifi Akyazı – ADAPAZARI
- ARZU YILMAZ: Yaşım 14. Müzik dinlemeyi, voleybol oynamayı severim. Masa tenisi oynarım. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Otağtepe cad. No: 4 Anadoluhisarı – İSTANBUL
- GÜLSEVİN VAROL: 13 yaşındayım. Bale yapmayı, müzik dinlemeyi, dans etmeyi, basketbol oynamayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Merkez ortaokulu, II–B 1482 İSPARTA
- ÖZCAN ŞEN: Yaşım 14, Pul, kart ve para biriktiririm. Spor yapar, müzik dinler, şiir yazarım. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Han mah. Orta Camii sok. No: 21 Susurluk – BALIKESİR
- PINAR TOLUN: Yaşım 10. Peçete, kart ve pul biriktiririm. Pullarımı Milliyet Çocuk okurlarıyla değiştirmek istiyorum.
  Adres: Cinnch cad. Karyağdı sok. Dost ap. 19/10 Çankaya – ANKARA
- NİLÜFER ÖZÜNLÜ: Yaşım 12. Pul, kart, peçete biriktiririm. Çeşitli müzik araçları çalmayı, kitap okumayı severim.
  Adres: 14. sok. No: 12/9 Bahçelievler – ANKARA
- MÜNEVVER OĞUZ: Yaşım 12. kitap okumayı, resim yapmayı, müzik dinlemeyi severim. Dergi okurlarıyla yazışmak istiyorum.
  Adres: Akkonak mah. Munan bahçesi, 1795 sok. No: 1. DENİZLİ
- YEŞİM BODUR: Yaşım 13. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, gezmeyi, yüzmeyi, bisiklete binmeyi, mandolin ve flüt çalmayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adris: Bahçelievler mah. 1316 sok. 11/2 Pozcu – MERSİN
- MURAT HAN AKALIN: Yaşım 13. Ortaokul öğrencisiyim. Para ve sigara kutusu koleksiyonu yaparım. Basketbol oynamayı ve gezmeyi severim. Değişik kentlerden arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: 1715 sok. No: 7/1 Karşıyaka – İZMİR
- MEHMET DOĞAN: Yaşım 12. Resim yapmayı, elektrikle uğraşmayı ve kitap okumayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: 296 sok. No: 8 Modernevler – İSKENDERUN
- AYLİN ÖZ: Yaşım 10. Kartpostal ve Pul biriktiririm. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtım olan arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Beyhekim mah. Kaleönü sok. Birlik ap. No: 5 Kat: 2 KONYA
- BELGİN YILDIRIM: Yaşım 15. Pul ve kart biriktiririm. Resim yapmayı, kitap okumayı, dans etmeyi severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: İdealtepe Beyaz köşk 405 sok. No: 15/2 İdealtepe – İSTANBUL
- BERİL AZİZOĞLU: 11 yaşındayım. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, dans etmeyi, koleksiyon yapmayı severim. Bisiklete binerim, yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Balo sok 2/3 Küçükesat – ANKARA
- SABA KARABEY: 9 yaşındayım. Kayak yapmayı, seviyorum. Kartpostal biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Akatlar, bahar sitesi Mimoza 2 Daire: 12 Etiler – İSTANBUL
- ADNAN GÜRASLAN: Yaşım 12. Spor yapmayı, resim yapmayı, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtım olan arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: 785 sok. No: 79 Topaltı – İSTANBUL
- UFUK ERKOÇ: Yaşım 11. Pul biriktiririm, futbolu çok seviyorum. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Yıldız, Posta cad. Esengül ap. Kat 10. D: 48 – İSTANBUL
- AVNİ BİLİR: Yaşım 14. Pul ve yabancı para biriktiririm. Boş zamanlarımda futbol oynar, kitap okurum. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Çaydamar, Karafatma sok, Birlik mah. No: 31/A ZONGULDAK
- FİGEN ÖZDEN: Yaşım 14. Kibrit kutusu, pul ve kart biriktiririm. Voleybol ve tenis oynamaktan hoşlanırım. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Aydoğan mah. Öğretmenler sitesi, D Blok 4 – SİVAS
- MUHİTTİN EREN: Yaşım 15. Pul, yabancı para biriktiririm. Boş zamanlarımda futbol oynar, müzik dinlerim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Hacıhamza Mah. Mek. Sok. No: 26/3 K.M. Paşa – İSTANBUL
- ÖZLEM KAYADELEN: Yaşım 14. Müzik ve resim dallarında uğraşılarım var. Yaşıtım arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: 280. Sok. No: 5 Pozcu - MERSİN
- M. ALİ ULUÇ: Yaşım 11. Müzik dinlemeyi, spor yapmayı severim. Kart biriktiririm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Gündüz Cad. Park Ap. No: 15 ANTAKYA / HATAY

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

ANNECİĞİM

Bizleri büyüten annemizdir
Bizleri yetiştiren annemizdir
Bizlere bakan annemizdir
O bizim bitanemizdir

Bizleri yedirir kendi yemez
Bizleri giydirir kendi giymez
Bizlere bakar kendine bakmaz
O bizim bitanemizdir

Ben onun çocuğuyum
O da benim annem
Onu sevip saymalıyım
O bizim bitanemizdir.

DİLEK BÜYÜKERDOĞAN

SÜRÜNGEN

Derste öğretmeni Ali'ye sordu:
Ali bana sürüngenlerden bir örnek ver.
Ali hiç düşünmeden cevap verdi:
Altı aylık kardeşim öğretmenim

MURAT MERCİMEK

Resim: BORA AYTOZ

YARININ ÇOCUĞU

Çocuklar yarının
Doktoru, Öğretmeni, Avukatı.
Çeşitli meslek sahibi olur
Dünyada çocuklar.

Irk ve din ayrımı olmamalı,
Dünya çocuk yılında.
Bütün yıllar dünya çocuklarınındır
Çocukları sevmeli, korumalı.

Çocuk büyür, büyük adam olur
Yurdun güvencesi, umudu
Geleceğin çocukları çalışkan olmalı
Çocukları asla korkutmamalı

Çocuk büyür
Yurda yararlı insan olur
Çocukları eğitmeli, yarının güveni için
Çocukları sevmeli korumalı

EMİNE ERCAN

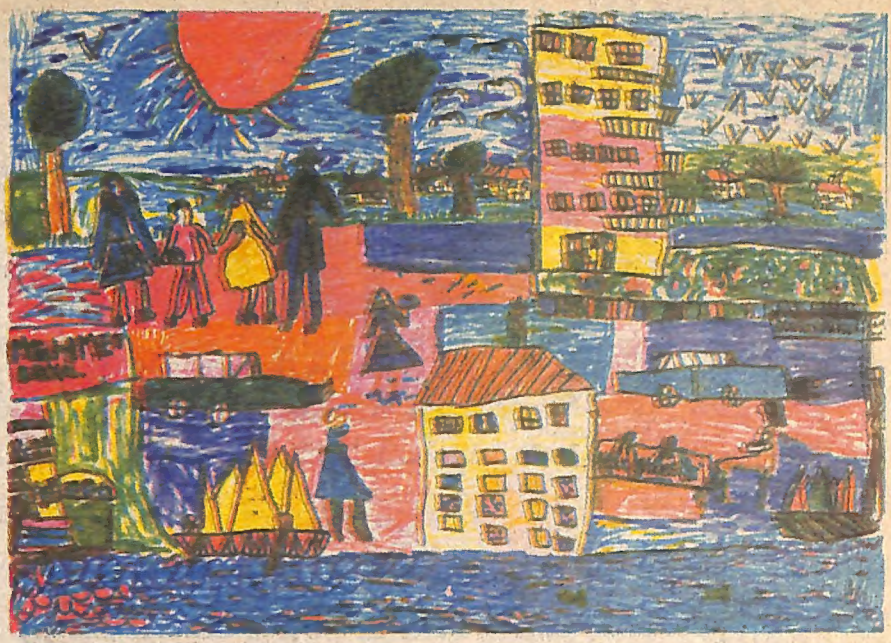

Resim: NİLGÜN ŞEN

PİLOT

Ben pilot olacağım
Gökyüzüne çıkacağım
Göklerdeki ay yıldızla
Bayrağıma şan katacağım

Pilot olmak ne güzeldir
Ama tehlikeli bir iştir
Uçak her an düşebilir
Pilot olmak ne güzeldir

CEM GÖLPINAR

MİNİK SERÇE

Uçma zamanı
Geldi minik serçe

Gitme zamanı
Geldi minik serçe

Kışın yine gel de
Okşayayım seni minik serçe

Suyunu yemini
Vereyim minik serçe

Evimde seni
Isıtayım minik serçe

Güle güle git
Güle güle minik serçe

PINAR ÇİMEN

ÇOCUK

Bir ülkenin tohumu
Öğrenmeli okulu
Önem verilmezse ona
Ülke düşer sonra dara

Bir çocuk gördüm dün
Simit satıyor her gün
Simit tablası dolu
Ayakları çıplak dolaşıyordu.

Düşümde gördüm onu
Paralar içinde yüzüyordu
Birden uyandım
Gerçek olmadığını anladım.

LEVENT EYÜBOĞLU

KİTAP

Neler neler öğretir
Dünyayı gezdirir
Sana bilgi verir
Coşturur, eğlendirir

Resimli bilgiler
Sayılmayacak kadar tarihler
Bilinmeyen bilmeceler
Öğretici şiirler,
Daha neler neler

GAMZE YALDIZ

BARIŞ İÇİN

Barış için insanlar
Canlarını vermişler
Güzel bir yurt için
Kanlarını dökmüşler

Bu insanlar
Barışla değil de
Neden savaşla
Yurtlarını alıyorlar.

FATMA AKAY

ANNECİĞİM

Anneciğim, anneciğim
Benim güzel anneciğim
Benim melek anneciğim
Seni canımdan çok severim

Senden ne istesem
Hiç çekinmez verirsin
Hasta olduğum zaman
En çok üzülen sensin

Çocukların var senin
En büyük eserlerin
Onları sen doğurdun
Çünkü görevin senin.

ÖMÜR YÜKSEL

KARDEŞİM

Yerinde tek duramaz
Sığmaz kabına, taşar
Düz duvara tırmanır
Kuş gibi dalda yaşar

Sabah fırlar bahçeye
Yemeğini yemeden
Ne baş kalır, ne beyin
Yapma, etme demeden

Köpekleri kışkırtır
Kedileri kovalar
Dar görünür gözüne
Kırlar, geniş ovalar

Teyzesi dertli olur
Annesi ağlamaklı
Büyükanne bağırır
Çocuktur ermez akıl.

Sığmaz ele avuca
Güler, koşar, delirir
Fakat akşam olunca
Bir durgunluk belirir

Ağırlaşan bakışı
Ararken ana koynu
Uyur, kalır köşede
Bükülür ince boynu

BELGİN TENAY

AKBANK'ın 400.000 tirajlı ilkokul dergisi

BAŞARI

çıktı.

BAŞARI,
ilkokul öğretim programına yardımcı,
araştırmalı, testli, gerçek bir ders aracıdır.

BAŞARI,
Milli Eğitim Bakanlığı tarafından
ilkokullara tavsiye edilen bir
kültür ve ünite dergisidir.

BAŞARI,
tüm Akbank şubelerinden ve
İstanbul/Rumeli Caddesi
Şubesindeki
Akbank Çocuk Bankası'ndan
ücretsiz dağıtılmaktadır.

AKBANK

çocukların da sevdiği banka

REPRO

BİP®

Bip bip, bip....bip....
Çocuklar s[illegible]nle tanışalım.
Bip benim adım.
Yeni ve üstün yapıştırıcıyım
Size biraz özelliklerimden söz edeyim.
Ambalajım, özel plastikten yapılmıştır.
Dayanıklı, esnektir.
Beni patlatamazsınız.
Kapağım tüpümün ağzını iyice kavrar.
Kapalıyken havayla temas etmem.
Bu yüzden kurumam.
İsterseniz akarım, isterseniz akmam.
İstemediğiniz yere asla bulaşmam.

Benimle zevkli çalışırsınız.
Plastik yapıştırıcıyım,
Kuruyunca şeffaflaşırım.
Bundan sonra birlikte olacağız.
Pamuk Prenses ve Yedi Cücelerim'den dilediğinizi alın.
Masal serisini tamamlayın.
Boşalan tüplerimi sakın atmayın.
Birlikte neler neler oynayacağız.

BİP
"yeni ve üstün yapıştırıcı"

DENGE A.Ş. Abdülhakhamit Cad. 16/5 TAKSİM Tel: 44 64 24-43 70 12-44 61 36

ASA

yeni
SUPERMAN ©
BALONLU ÇİKLET
Karikatürü
Balonu
Tadı
SUPER
SUPERMAN'in yepyeni serüvenleri
SUPERMAN çikletlerinde!
ADA